

Kakšna bo pot združništva v ptujski občini?

Za nami so dokaj pestri in živahni dialogi, ki so jih v zadnjem času izmenjali predstavniki kmetijskega kombinata Ptuj in kmetje v želji in prizadevanjih, da spravijo združništvo na takšen tir, ki bo iz doslej dokaj razmajanih tračnic vodil v smeri zadoščenja zahtev in pravice kmetov ter tudi v smeri zadovoljstva v naši občini največje kmetijske delovne organizacije.

Če pogledamo po kronološkem koledarju dogodke in razgovore, ki smo jim bili priča v zadnjih mesecih, lahko ugotovimo, da je bilo kmetijstvo v ptujski občini deležno največ razprav. Vrtili so se sestanki, pogovori, prepiri pa tudi trezna razmišljanja, kako rešiti problem, ki je za občino, ki ima okoli 43 odstotkov kmečkega prebivalstva, izredno pereč. Kmetje so zahtevali svoje samoupravne pravice v okviru obrata za združno kooperacijo Jože Lacko pri KK Ptuj, močno pa je bila prisotna tudi želja po ustanovitvi lastne kmečke organizacije.

V začetku je bilo najbolj sporno vprašanje spoštovanja določil pogodbe, ki je bila sklenjena s kmetijskimi delovnimi organizacijami, ki so se z referendumom izrekle za priključitev h kmetijskemu kombinatu Ptuj, v obrat za združno kooperacijo »Jože Lacko«. Kmetje so najbolj zamerili ukinitve žiro računa obrata za kooperacijo. Moramo pa povedati v zvezi s tem tudi stališče kmetijskega kombinata Ptuj kot nam ga je

pred nedavnim pojasnil generalni direktor kmetijskega kombinata Ptuj mag. vet. Cvetko Doplihar: »O ukinitvi žiro računa je razpravljaj obratni združni svet, ki je sprejel tudi zadevni sklep. Po zaključnem računu je bila ugotovljena precejšnja izguba. Račun bi bil blokiran in obrat ne bi imel sredstev, da bi lahko plačeval kmetijske pridelke bodisi rastlinske ali živalske proizvodnje.«

Kmetje so se počutili prizadeti, prikrašani za svoje samoupravne pravice in za-

čela se je vroča kmetijska jesen na sestankih, do naših najvišjih občinskih in republiških forumov je romalo tako imenovano protestno pismo, ki ga je podpisalo okoli 150 kmetov.

O tem vprašanju je razpravljala občinska skupščina Ptuj, družbenopolitične organizacije, skratka, bili smo priče živahni, žal samo sestankarski dejavnosti. Temu je sledil v prejšnjem tednu prihod 11-članske delegacije kmetov na občinsko skupščino in dva dni za tem zasedanje (Nadaljevanje na 2. strani)

V Slovenski Bistrici in v Kidričevem

Gostje iz Črne gore

Minul teden se je v Slovenski Bistrici delegacija SR Črne gore, ki se je najprej v Ljubljani pogovarjala s predstavniki Slovenije o nekaterih ekonomsko političnih vprašanjih. Posebno pozornost so posvetili izvajanju stališče konference ZK in stabilizacijskega programa.

V soboto pa so gostje iz Črne gore (v delegaciji so bili predsednik centralnega komiteja ZK Veselin Dju-

ranovič, predsednik skupščine Vidoje Žarkovič, predsednik izvršnega sveta dr. Žarko Bulajič in sekretar sekretariata CK ZK Vojo Srzentič) v spremstvu predsednika CK ZK Slovenije Franca Popita in sekretarja sekretariata CK ZK Slovenije Andreja Marinca, obiskali tovarno Impol v Slovenski Bistrici ter TGA v Kidričevem.

V Impolu so goste sprejeli člani vodstva podjetja ter

TE DNI DOMA IN PO SVETU

KATASTROFALNI CIKLON

Minul teden v noči od četrta na petek je v Vzhodnem Pakistanu divjal katastrofalni ciklon, ki je zbrisal s tal cela naselja. Dosedanje uradne ugotovitve trdijo, da je življenje izgubilo 40.000 ljudi, neuradno pa cenijo, da je žrtev celo več kot 300.000.

Ciklon je najhuje divjal v delti reke Ganges na otokih in ob obali, in sicer je imel hitrost 240 kilometrov na uro, razdejanje pa je trajalo polnih šest ur. Poleg več kot 300.000 mrtvih, kolikor jih omenjajo neuradne ocenje, je veliko ljudi huje ali laže poškodovanih. Škoda je seveda ogromna, prve cenitve pa znašajo stotine milijonov rupij. Mednarodni Rdeči križ je nujno pozval

vse članice, naj pomagajo prizadetim prebivalcem.

DRŽAVNI UDAR V SIRIJI

General Hafez Asad je izvedel v petek državni udar v Siriji. Iz Damaska prihajajo vesti, da je poveljstvo armade postavilo Nuredinu Atasiju, ki je nominalno še vedno predsednik države in vlade ter generalni sekretar stranke Baas, ultimatum, v katerem je zahtevalo, da naj bi iz stranke izključili namestnika generalnega sekretarja Salaha Zvida ter še nekatere njegove pristaše.

MIRKO TEPAVAC NA POLJSKEM

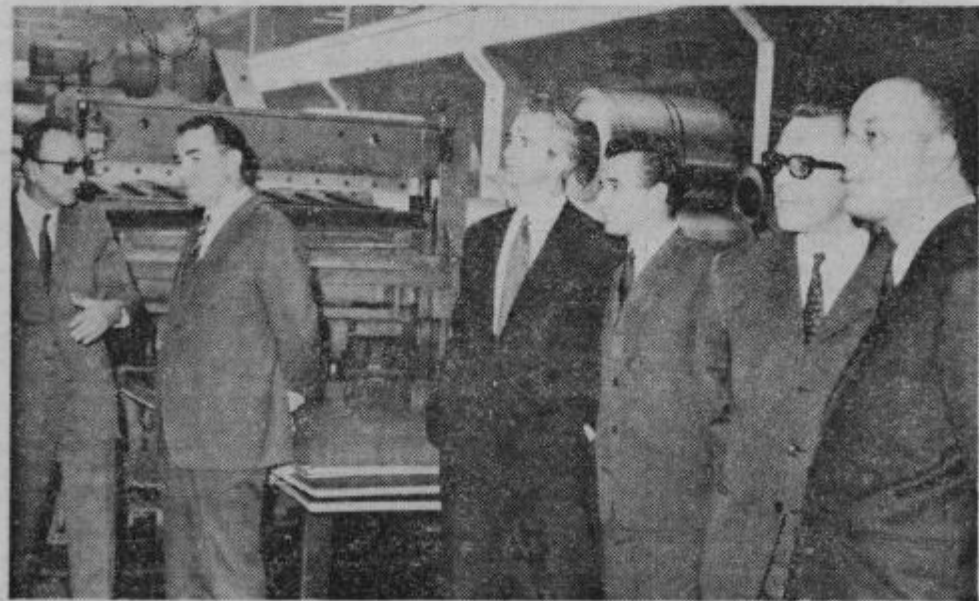
Državni sekretar za zunanje zadeve Mirko Tepavac se mudi na Poljskem, kjer vodi razgovore s poljskim zunanjim ministrom Jendrychowskim. Oba ministra sta se pogovarjala o najbolj aktualnih mednarodnih problemih. Tepavac pa je ugotavljal, da je sedaj ugoden trenutek za poglobitev odnosov med Poljsko in Jugoslavijo.

POMANJKANJE VAGONOV TUDI V ZASAVJU

Tudi zasavski premogovniki so se znašli v težavnem položaju zaradi pomanjkanja železniških vagonov. Minul mesec so v Zasavju dobili več kot 400 vagonov manj kot so jih naročili. V zasavskih premogovnikih so tudi sklenili, da bodo začasno odpravili proste sobote zaradi neizpolnjenih pogodbenih obveznosti. Rudarji bodo delali tudi ob nedeljah, če bo to potrebno.

RAZPRAVA O KITAJSKI

Razprava o sprejemu LR Kitajske v OZN dobiva vse bolj realno podobo. Predlog za sprejem Kitajske je podalo osemnajst držav. Najbolj zanimiva je bila reakcija Američanov, ki sicer niso izključili možnosti vstopa na najbolj številne države sveta. Nikakor pa se ne strinjajo, da bi iz OZN zaradi tega izključili Tajvan, kot to zahteva predlog. Predstavniki Čankajškovega režima so seveda proti sprejemu, ker se imajo za edine zastopnike kitajskega ljudstva. Prav gotovo je malo možnosti, ali pa skoraj nič, če bodo države predlagateljice vztrajale pri svojem predlogu. Nato pa so verjetno računali tudi Američani, ki so sicer izjavili, da je LR Kitajska dejstvo, ki se ga ne da obiti.

V novi valjarni Impola (od leve proti desni): direktor Impola Stefan Podričnik, predsednik CK ZK Črne gore Veselin Djuranovič, predsednik skupščine Črne gore Vidoje Žarkovič, predsednik centralnega delavskega sveta Impola Ludvik Zeležič, predsednik skupščine občine Slovenska Bistrica Miro Kolenko in sekretar sekretariata CK ZK Črne gore Vojo Srzentič

VREME

do nedelje, 29. nov. 1970.
Zadnji krajec bo v soboto, 21. novembra, ob 00.14.

Napoved: do sobote, 21. novembra, bo spremenljivo vreme. V legah nad tisoč metrov bo snežilo. Od nedelje dalje pričakujemo lepo vreme in za ta letni čas še kar toplo.

Nočne temperature se bodo gibale med plus 3 in minus 3 stopinje Celzija. Dnevne pa med 8 in 12 stopinjami. Bo pa pogosto vetrovno. Neurja so možna predvsem proti severozahodu. Alojz Cestnik

Bistriške razprave o integracijah

Menda že dolgo ni bila nobena razprava na seji krajevne konference ZK Slov Bistrica tako tehtna, kot je bila pretekli teden. Komunisti so večini del razprave posvetili problematiki integracij in gospodarskega položaja v občini. Splošna ugotovitev je bila, da ne gre gošpodarstva integrirati samo zaradi integracije, temveč predvsem z motivom da bi združevanje dalo tudi pozitivne rezultate.

Prisluhnilimo najprej sekretariu krajevne organizacije Ivanu Bratini: »S programom dela ki ga je sprejela naša organizacija je bil storjen prvi esen korak za kvalitetno izboljšanje dela organizacije ZK. Ugotovljamo pa lahko, da programi dela v aktivnih niso bili obnavljani niti sprejeti, čeprav se zavedamo, da so življenjskega pomena za delovne organizacije. Komite občinske konference je vodstvom sicer nudil pomoč pri sestavljanju akcijskih programov, vendar je ta pomoč ostala neizkoriščena.

Hitro družbeni razvoj zahteva, da se komunisti čisto v zapletenih razmerah in odnosih samostojno opredeljujejo za napredna stališča, ki krepijo samoupravljanje kot celoten družbeni odnos. Da bomo to dosegli, bo potrebno v prihodnje poskrbeti za seminarje, pri tem pa ne smemo zanemariti še idejno političnega in družbeno ekonomskega usposabljanja vseh članov ZK. Vprašanje je, kako zagotoviti idejni vpliv ZK na vseh področjih družbenega življenja. Če govorimo o aktivu ZK trgovskih delavcev ugotovljamo, da že dlje časa razpravljamo, kako razširiti trgovsko dejavnost na območju naše komune. S tem, da smo v centru mesta zgradili samopostrežno trgovino še nismo zadovoljili potreb širše okolice. Podjetje ima v planu gradnjo štirih trgovskih lokalov, in sicer v Šmartnem na Pohorju, Onoltnici na Pragerskem in v naselju Virgot v Zgornji Bistrici. Za omenjene lokale ima Planika že zagotovljena zemljišča, za izvedbo načrta pa bi bilo potrebnih okoli 400 starih milijonov.

To je vsekakor precej denarja, razumljivo pa je, da bistriške trgovsko podjetje samo takega bremena ne bi zmoglo. Od tod pa je izhajala tudi razprava o integracijskih možnostih. Komunisti seveda niso govorili o konkretnem primeru, saj je to navsezadnje stvar delovnega kolektiva pozdravili pa so težnje trgovcev po razširitvi svoje dejavnosti. Vsekakor je integracija trgov-

ne v občini vredna premisleka in podrobne raziskave, kajti jasno je, da ob združevanju večjih slovenskih trgovskih podjetij, manjša nimajo kdo ve kako svetle prihodnosti.

Člani ZK bi v svojih sredinah morali vzbujati integracijske procese povsod tam, kjer so le-ti ekonomsko upravičeni. Aktivnejše bo potrebno nastopiti v vseh tistih kolektivih, kjer bi bili uspehi integracij očitni. V nobenem primeru pa se ne bi smelo oprejeti, da bi bili napori zaman, zaradi opešnice vodilnih ljudi.

Po zamrznitvi cen

Gospodarstvo disciplinirano, predpisi nejasni

Po prvih podatkih, ki so jih zbrali zavodi za cene in tržni inšpektorji, je trenutno največji problem na področju cen enotno izvajanje novih predpisov kakor pa obnašanje gospodarstva. V začetku je bil obraten položaj.

Samo nekaj temeljnih problemov, o katerih še ni dosežen enoten odgovor: po dosežanih predpisih je bilo mogoče spremeniti cene proizvodov, ki se prosto oblikujejo — to so cene nad 50 odstotkov industrijskih proizvodov — po dogovoru med proizvajalci in potrošniki. Pogoj je bil, da se pošlje poročilo o dogovoru zavodu za cene in počene 60 dni je sprememba cene prosta. Toda zamrznitev cen z 29. 10. je preskela omenjeni rok velikega številu proizvodov in teh cen po najnovejših predpisih ni mogoče spremeniti. Toda znatno število proizvajalcev je povečalo cene pred iztekom 60-dnevnega roka in se sedaj postavlja vprašanje, katere cene so veljale 29. oktobra. Če obvelja, da veljajo samo tiste cene za katere še ni minil rok 60 dni, potem bi morala trgovinska inšpekcija pregledati cene velikanskega števila proizvodov. Na drugi strani pa ne bi bilo pravilno, da bi spregledali povečanje cen brez dovoljenja. Odgovor na to vprašanje bo pripravljen naslednje dni.

Problem pa so tudi vprašanja, ali naj se lista zamrznjenih cen podaljša. Upravičene so namreč pripombe,

Bistriška krajevna organizacija ZK bo morala v bodoče več skrbi posvetiti tudi vključevanju novih članov iz vrst mladih, kar pa je seveda dolžnost vseh članov in ne le ožjega vodstva.

Naj se pridružimo sklepni misli komunistov ki so bili ob koncu mnenja, da bi podobnih sestankov vsekakor moralo biti precej več, saj je to tudi eden izmed motivov, ki daje upanje, da delo ne bo brezplodno.

DU

zakaj so ostale zunaj kontrole gostinske cene. Podobna je situacija s cenami tehničnih storitev, s cenami predmestnega prometa in še nekaterimi. Zamrznitev teh cen bi tudi prispevala k stabilizaciji cen. Toda istočasno se postavlja vprašanje, ali je smotno iti v skrajnost in še dalje postavljati proizvode pod kontrolo, ker bi to lahko ustvarilo vtis o totalnem administriranju, znano pa je tudi, da je zamrzovanje kratkoročni ukrep, ki bi trajal največ pet ali šest mesecev.

Revidiranje cen pred zamrznitvijo je ustvarilo najrazličnejše cene za iste proizvode. Vendar se gornja vprašanja samo nekatera izmed mnogih, o katerih še ni enotnega stališča.

MS

Skozi haloški gozd

Ukinitev pošte ali gradnja novega poštnege poslopja?

V nedeljo, 15. novembra 1970 je bil na pobudo KO SZDL in KS Lovrenc na Dravskem polju sklican širši sestanek, ki so se ga udeležili predstavniki družbenopolitičnih organizacij s tega območja ter predstavniki PTT podjetja iz Maribora. Dnevni red je obsegal le eno bistveno in pomembno vprašanje — ukinitev pošte v Lovrencu, ki bi baje že zdavnaj morala prenehati poslovať zaradi skrajno neprimernih prostorov.

Razumljivo je, da bi taka odločitev zelo vznemirila prebivalce na območju KS Lovrenc, ki so sklenili, da je potrebno o tem vprašanju spregovoriti resno in odločno ter tudi najti ustrezno rešitev, ki bi naj bila zadovoljiva za obe strani. Razprava je bila izredno živahna ter konkretna in je pokazala, da sta obe prizadeti strani zato, da se čimprej uspešno in sprejemljivo reši problem. Vse to pa je moč sklepati tudi iz dejstva, da se je tega sestanka udeležil sam direktor PTT podjetja iz Maribora, ki je obširno povedal svoja oziroma stališča do omenjenega

problema. Zato ni niti presenetljivo, da so na podlagi bogate razprave sklenili, da je do nadaljnjega potrebno nuditi pošti ustrezne prostore v združenem domu, istočasno pa odobriti lokacijo za zgraditev novega poštnege poslopja v tem kraju, pri financiranju pa bi naj sodelovali obe prizadeti strani. Prav zato je bil imenovan še tudi 5-članski odbor, ki ima nalogo, v najkrajšem možnem času proučiti zadevo in možnosti za novogradnjo ter za to pripraviti tudi vse potrebno in ustrezno dokumentacijo. Glede na vzdušje, ki je vladalo na tem sestanku, smo prepričani, da bo stvar stekla v pravi pozitivni smeri, kar je še en dokaz več, da se uajo uspešno rešiti še tako pereči in na videz nerešljivi problemi, če je za to seveda dovolj razumevanja in prizadevanja na obeh straneh. To pa je tokrat bilo dokazano tudi v Lovrencu, ki bo skoraj gotovo v doglednem času dobil novo poštne poslopje, zgrajeno s skupno akcijo in udeležbo!

FM

Kakšna bo pot združništva v ptujski občini?

(Nadaljevanje s 1. strani) danje posebne komisije za kmetijska vprašanja, ki jo je na svoji seji imenovala skupščina občine Ptuj. Kot vse kaže, se je stvar le nekoliko premaknila naprej.

Kmetijski kombinat Ptuj oziroma njegov obrat za kooperacijo »Jože Lacko« je prišel na to sejo z novim konceptom razvoja in vloge obrata za združno kooperacijo. Ta koncept obeta kmetom večje samopravne pravice, ki jih bodo lahko uveljavljali v svojih združnih enotah in drugih samopravnih organih obrata in matičnega podjetja. Kot smo slišali na razgovoru, ki je bil prejšnji teden v Ptuj, bodo lahko kmetje razpravljali in odločali o proizvodnji, nakupu strojev in tudi o delitvi ustvarjenega dohodka.

Lepo in prav. Koncept in vloga obrata za kooperacijo je podana z »semi obljubami, ki jih bo treba kar najhitreje sprazniti v prakso. Čez noč to seveda ne bo šlo. Tega se moramo vsi prav dobro zavedati. Zavedati pa se moramo tudi tega, da je

lahko vsako omahovanje in mlačnost prepočasnega nadaljnjega reševanja tega vprašanja samo bencin na iskro nezadovoljstva, ki ili med kmeti združniki. Po razpravah o aktualnih političnih in družbeno ekonomskih vprašanjih razvoja kmetijstva pa tudi po drugi seji konference Zveze komunistov Slovenije je zahteva za razvoj kmetijstva zelo jasna. Zanj si mnogi ta stališča in sklepe nekoliko počlove razlagajo. Zakon o združništvu bo moral te stvari jasno in ne alternativno vnesti tudi v prakso.

Če bomo znali v ptujski občini pametno in trezno urediti odnos najprej med kombinatom in obratom za kooperacijo ter za tem med obratom in kmeti, najbrž ne bo težnje po drobitvi združnega kmetijstva v občini. Če do skupnega jezika in kmeti ne bo prišlo, pa bo ta težnja še precej časa prisotna in verjetno tudi uresničljiva. To je dokaj jasno povedal ob zadnjem obisku v Ptuj tudi Sergej Kraigher, predsednik skupščine SRS.

Slovenska Bistrica

Vse preveč je zamujenega

Kdo nam bo pomagal, če si ne bomo sami?

V minulih številkih Tednika smo načeli problematiko vzrokov za nenehno padanje rasti gospodarstva v slovenskobistriški občini.

To pot beležke nadaljujemo, naši sogovorniki pa so bili: Božo Strnad, predsednik občinskega sindikalnega sveta, Marija Godec, direktorica banke in Franjo Ledinek, sekretar občinske konference ZK.

Prisluhnimo najprej Božu Strnadu: »Vsekakor bi vse vzroke, za relativno nizko stopnjo rasti gospodarstva morali najprej najti. Pri tem po moramo pogledati, kaj v občini sploh imamo. Ugotavljamo lahko predvsem dve osnovni veji, in sicer lesno in aluminijško industrijo, pri katerih moramo tudi iskati nadaljnje razvojne poti. Veliko je možnosti uporabe aluminijških polizdelkov, žal pa moram ugotavljati, da teh možnosti skoraj ne izkoriščamo. Težiti bi morali k finalizaciji proizvodov, zato pa bi seveda potrebovali skrbno pripravljene razvojne načrte. Iskati bi morali možnost za vlaganje kapitala tujih partnerjev ter jih zainteresirati, da bi iz bistriške občine dobivali tudi končne proizvode in ne le kot do sedaj, polizdelke.

Obstajal je celo načrt, da bi iz sklada skupnih rezerv financirali posamezne raziskave, vendar je vse to ostalo le pri zamisli; nihče idej ni poskušal realizirati.

Pri lesni industriji ugotavljamo bistvene ugodne spremembe. Lesno industrijski o-

bdino poteka mednarodna cesta, ki daje možnosti, da pritegnemo vsaj tranzitne goste. Ponekod so zgradili hotele samo zaradi razvijajočega tujkega lovskega turizma, pri nas pa ne znamo pritegniti tisoče potnikov, ki vsak dan brzijo mimo. Povsem naj samo, da je šlo za ureditev nočnega bifeja v Slovenski Bistrici nad dvajset milijonov starih dinarjev, na drugi strani pa ni prepotrebni sredstev za ureditev nočitvenih zmogljivosti.

Vsi problemi našega gospodarstva so bolj ali manj znani, nihče pa se jih v preteklosti ni loteval, kar pa je seveda eden osnovnih vzrokov položaja danes. V zmotivi živijo tisti, ki mislijo, da lahko dogodke prepustimo samemu sebi. Preiti je potrebno na delo in realizirati neizkoriščene možnosti.

Marija Godec, direktorica banke: »Naše celotno gospodarstvo ima vsega 27 odstotkov lastnih sredstev, ostalo pa o krediti. Republiško poprečje pa je 50 odstotkov. Podjetja niso vlagala sredstev v sklade, marveč so jih uporabljala za investicije, od tod tudi nizka likvidnost. Delovne organizacije imajo letes 2,7 milijard starih dinarjev obveznosti iz anuitet. V najboljšem primeru bo gospodarstvu ostala le milijarda starih dinarjev. V vseh preteklih letih so se delovne organizacije premalo povezovali, premalo so iskale poti navzven.

Kljub temu pa lahko v prihodnjih letih pričakujemo

je težavna, zahteva združene moči vseh občinskih dejavnikov, posebej še strokovnjakov, ki združeni lahko začrtajo bolj jasno podobo jutrišnjega dne.

Franjo Ledinek — sekretar občinske konference ZK:

»Znana je bivša struktura gospodarstva bistriške občine, ki le polagoma prerašča iz agrarne v industrijsko. Industrijska zasnova je bila vedno šibka (z izjemo Impela), razdrobljenost industrijske dejavnosti pa občina. Bistveno drugače pa ni moč zaslediti tudi na področju drugih gospodarskih panog. Občina je bila v preteklosti vse preveč podrejena čestim spremembam glede obsega področja, nekaj manj kot deset let pa je minilo, kar je bila formirana v takšnem obsegu kot je danes.

Samostojno razvojno pot začenja »seštevek« več manjših gospodarsko zaostalih občinskih enot. Taka preteklost ni nudila možnosti koristnega in hitrejšega gospodarskega razvoja. Tudi iz pogleda interesov širših družbenih skupnosti naše področje ni vzbujalo pozornosti argument, da smo v bližini močnega industrijskega centra, ki ni kazal nobenega interesa, ni zametovati. V razvojnem obdobju dejavnost gospodarstva nekaterih panog skoraj ni imela lastne razvojne usmeritve. Razlogi so očitni zlasti v tem, da so tu delovale le enote, čigar matična podjetja so izven občine (lesna predelava, gozdarstvo, steklarstvo, obdelava tonalita, trgovina).

Ni torej presenetljivo, da so bila v preteklosti investicijska vlaganja v gospodarstvo občine sorazmerno nizka (neadekvatna ustvarjeni akumulaciji).

Novo obdobje oziroma obdobje, ko je celovit razvoj občine pretežno odvisen od lastnih gospodarskih zmogljivosti, nas je zalotilo v stanju šibke razvitosti. Neoperspektivnost je zlasti v naslednjem: močna razdrobljenost gospodarstva istih poslovnih dejavnosti brez očitne volje za poslovno povezovanje; prešibke kadrovske zmogljivosti, ter neustrezen položaj in vloga razpoložljivih kadrov.

Prešibka je tudi zavzetost številnih gospodarskih in družbenopolitičnih faktorjev v ustvarjalno-usmerjevalnem smislu (v skladu z družbeno odgovornostjo), investicijska vlaganja v premalo načrtne in največkrat le sanacijske posege s problematično utemeljitvijo racionalnosti in ekonomičnosti take potrošnje.

Prav gotovo je razvojno-zaviralnih momentov še veliko, ki pa bi jih morali ana-

litično skrokovno opredeliti tisti, ki jim taka vloga pripada, torej strokovnjaki! Njim smejeje tudi prepuščajmo vlogo pobudnikov razvojnega usmerjanja.

Odprava naštetih slabosti bi gotovo ustvarila nov, bolj obetajoč položaj.

Dolga je lista najrazličnejših pomanjkljivosti, ki nas vedno znova prepričujejo, da je vse preveč zamujenega.

Ce še kdo ostaja prevelik optimist, naj malce bolj tehtno razmisli ob dejstvih, kakšna je bila dediščina občine, naj premisli o skromnih investicijskih vlaganjih, o razdrobljenosti industrije istih panog, razmislija naj o nizki startni akumulativnosti gospodarstva, pomanjkanju kadrov, spomni pa naj se tudi na neracionalna investicijska vlaganja. Razmišljanje pa ne bo ostalo samo to, če dodamo še neprisotnost razvojnih programov, ničevno politiko štipendiranja in zelo šibko angažiranje gospodarskih in družbenopolitičnih faktorjev.

Naj ne ostanejo neraziskana tržišča samo spomin in staromodne oblike komercialnih služb, navada. Z vsa resnostjo se spomnimo, da je vse preveč sedežev matičnih podjetij izven meja bistriške

občine, obenem pa trezno premislimo o integracijskih možnostih, predvsem v okviru občine.

Pred očmi moramo imeti dejstvo, da bo potrebno zgraditi spremljevalno aluminijško industrijo, da bo potrebno polizdelke finalizirati. Ozko s tem pa je seveda povezano raziskovalno delo. Bilo bi nesmiselno pričakovati, da bi lahko storili velik korak v turizmu, saj samo sonca in zraka tudi ne moremo prodajati, razmišljamo pa lahko o možnostih, ki so v danih okoliščinah realne.

Jasno pa nam mora biti pred očmi tistih 27 odstotkov lastnega kapitala, ki zgornjo priča o naši gospodarski (ne)moči.

Poglavje o osebni odgovornosti zasluži posebno pozornost, pa najsi gre za vodilne uslužbence v gospodarstvu ali družbenopolitičnih skupnostih.

Nezainteresiranost za reševanje problemov vodi edino do moralne obsodbe in izločitve tistih členov družbe, ki bi sicer morali stopiti na pot napredka.

Poskušajmo uloviti zamujeni vlak vsaj pri zadnji stopnici.

Danilo Utenkar

Zakaj takšen odnos do javnih razprav?

Ceprav so že javne razprave o osnutku statuta skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov in osnutku pravilnika o uveljavljanju iz zdravstvenega zavarovanja končane, je brez dvoma o tem vprašanju treba spregovoriti še nekaj besed, predvsem zato, ker v nekaterih krajih ni bilo posebnega zanimanja med kmeti do takih javnih razprav. Tako je med drugim bilo tudi v Lovrencu, kjer kljub dvakratnemu sklicu kmetje niso prišli na te razprave. V razgovoru s predsednikom KO SZDL Lovrenc na Dravskem polju, mi je le-ta povedal, da ne more razumeti, zakaj takšen odpor med kmeti do zadev, ki prav njih najbolj prizadevajo, oziroma zanimajo. Čeprav so sklicali sestanek kar dvakrat, žal nobenkoli ni bilo število udeležencev tolikšno, da bi to lahko bila res javna razprava. Kmetje iz nerazumljivega vzroka niso smatrali za potrebno, da bi prišli na ta sestanek, na katerem bi lahko dali svoja mnenja, pripombe in ev. predloge, ki bi naj bile odraz njihovega zanimanja do tako pomembnih vprašanj našega kmeta. Prav tako pa je treba pripomniti tudi to,

da so na drugi sestanek sklicali tudi predstavniki komunalnega zavoda za socialno zavarovanje oziroma predstavniki občinske konference SZDL Ptuj, vendar pa žal (ali po drugi strani na srečo) tudi od te strani ni bilo nikogar, kar pa tudi ni preveč pohvalno. In naš komentar: Zares čudno je, da omenjena osnutka o uveljavljanju pravic iz zdravstvenega zavarovanja za kmete nista pritegnila niti kmetov, ki so že vsa leta nazaj največ govorili o zapostavljanju in krivici, ki se jim je godila prav po tej plati. Čeprav morda v osnutku ni bilo vse tako, kot bi bilo treba, je ravno zato bila sklicana javna razprava, kjer bi lahko kmetje dali svoje predloge in pripombe, kar bi potem odgovornim organom služilo za nadaljnjo orientacijo o tem vprašanju. Tako pa se zadeva še bolj zaozlega, kajti prav tisti, ki še včeraj niso pokazali nobenega zanimanja za to vprašanje, imajo danes zopet največ povedati in to zelo kritično. Žal tokrat brez koristi, kajti vsaka šola nekaj stane, bojim se pa, da bo predraga za njih same.

FM

Bistriški grad: še ena zamujena priložnost

brati so visoko akumulativni, prav tako embalaža, nikakor pa ne smemo zametovati dejstva, da sta na območju občine tudi dva močna obrata GG. V občini pa obstajajo tudi nekatere integracijske možnosti, predvsem v gradbeništvu. Ob vsem tem pa moramo dodati še to, da smo na turističnem področju povsem odpovedali. Zavedati se namreč moramo, da skozi

sprostitev sredstev, saj delovne organizacije ne bodo v taki meri obremenjene z odplačevanji kreditov. Jasno pa je, da bodo morale raziskave tržišča najti pravo mesto. Nekatere organizacije gredo po najboljši poti, v mislih imam EMMI, EMI, Opekarno Pragersko in Steklarno, ki nimajo problemov pri prodaji. Pot k boljšemu in trdnjšemu gospodarjenju

Zdravstveno varstvo

Bistvene spremembe

Na področju pravic iz zdravstvenega zavarovanja predstavljajo sistemsko novost obvezne oblike zdravstvenega varstva ter minimalni zagotovljeni obvezni obseg tega varstva. To so oblike, ki morajo biti zagotovljene vsem občanom, tako osebam, ki so obvezno zdravstveno zavarovane, kot vsem ostalim zavarovanjem nezajetim občanom. S tem je na področju zdravstvenega varstva vpeljana in zakonito postavljena meja, izpod katere skupnosti zdravstvenega zavarovanja ne morejo s statutom določiti pravic zavarovancev. Taka ureditev vsekakor ustvarja pogoje za kasnejšo vpeljavo nacionalnega zdravstvenega zavarovanja vseh občanov.

Obvezne oblike zajemajo:

1. odkrivanje, preprečevanje, zatiranje in zdravljenje nalezljivih bolezni;
2. nego in zdravljenje duševnih bolnikov;
3. zdravstveno varstvo žensk v zvezi z nosečnostjo, porodom, materinstvom in kontracepcijo;
4. popolno zdravstveno varstvo novorojenčkov, dojenčkov, predšolskih in šolskih otrok do dopolnjenega 15. leta starosti;

5. zdravstveno varstvo šolske mladine do dopolnjenega 18. leta starosti in rednih študentov do 26. leta starosti;

6. zdravstveno varstvo mladine do dopolnjenega 18. leta starosti, ki je prijavljena pri zavodu za zaposlovanje;

7. aktivnost za zgodnje odkrivanje malignih obolenj, sladkorne bolezni, mišičnih in živčno-mišičnih obolenj ter njihovo zdravljenje.

8. aktivnost za organizirano zdravstveno vzgojo prebivalstva.

Vse našteje oblike so v celoti zagotovljene in osnutku statuta skupnosti. Glede ostalih pravic iz zdravstvenega zavarovanja jamči osnutek statuta skladno z dosegljivimi hotenji samouprave zavarovancev zavarovanim osebam približno takšno raven pravic in zdravstvenega zavarovanja, kakršno uživajo v sedaj veljavnem sistemu zavarovanja.

Po dogovoru med predstavniki vseh skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev na območju SR Slovenije je med pravicami zavarovanih oseb v novem sistemu izpadla kot dajatev iz zdravstvenega zavarovanja pravica do podpore za opremo otroka. Razlog za takšno opredelitev je v dejstvu, da po mnenju večine sodi ta denarna podpora med oblike, katere mora zagotavljati otroško varstvo. Takšno stali-

šče je bilo posredovano skupnosti otroškega varstva Slovenije, ni pa dokončno znano stališče republiške skupnosti do te pobude.

Pri denarnih dajatvah, zlasti pri nadomestilih osebnega dohodka, je moral osnutek statuta upoštevati določila zakona in mednarodnih konvencij. Znano so pripombe, da bi moralo nadomestilo dohodka ob zadržanosti znašati vsekakor najmanj 70 odstotkov tekočih prejemkov. Osnovo za odmero nadomestila določa že sam zakon, ko zagotavlja, da se zanjo jemlje osebni dohodek, dosežen v letu pred letom, v katerem je nastal zavarovani primer, ki opravičuje zavarovanca do nadomestila. Bistvene novosti so deležni upokojevi, saj jim med oskrbo v stacionarni zdravstveni organizaciji ne bodo znižali pokojnine, kakor je bilo to doslej.

Povsem nova ureditev pravic iz zdravstvenega zavarovanja za nesreče pri delu in za obolenja pri poklicnih boleznih. Za to vrsto zavarovanja je značilno, da zajema tudi preventivno varstvo z ukrepi, ki odvrtaajo in preprečujejo nesreče pri delu in

obolenja za poklicno boleznijo, pri čemer osnutek statuta skladno z določbami zakona predpisuje, da financirajo stroške teh ukrepov delovne organizacije oziroma delodajalci, le stroške za ukrepe, ki jih stori skupnost v okviru programa dejavnosti za izboljšanje zdravja s strokovnimi medicinskimi ukrepi, nosi skupnost in se financirajo iz sklada zdravstvenega zavarovanja.

Zdravstveno zavarovanje delavcev in oseb, ki opravljajo samostojno poklicno dejavnost, temelji na načelu samofinanciranja. Velja torej pravilo, da zavarovanci sami s svojimi prispevki zagotavljajo sredstva za kritje stroškov lastnega zavarovanja. Le za uveljavljanje pravic iz zdravstvenega zavarovanja za primer nesreče pri delu in za primer obolenja za poklicno boleznijo predstavljajo vir financiranja prispevki, ki jih plačujejo delovne organizacije in zasebni delodajalci.

Na področju financiranja zdravstvenega zavarovanja predvideva osnutek statuta še več splošnih aktov, ki bodo zagotovili skladu zdravstvenega zavarovanja potrebna sredstva. To je nujno spričo okoliščine, da konec letošnjega leta prenehajo veljati tudi nekateri ustrezni ukrepi o financiranju zdravstvenega zavarovanja po dosedanjih predpisih, ki jih je treba primerno nadomestiti v novem sistemu. OR

Ostre kazni za prestopnike

444 »črnih« šoferjev

Število motornih vozil na naših cestah raste iz dneva v dan. Ob naraščanju pa se pojavljajo številni problemi, ki so jim organi milice in »pravice« le s težavo kos. Obiskali smo sodnika za prekrške v Slovenski Bistrici Franca Predana in spregovorili o problematiki občanov, ki upravljajo vozila brez vozniškega dovoljenja.

Slišati je bilo skoraj neverjetno, toda dejstvo je, da so do meseca novembra v bistriški občini kaznovali 444 občanov zaradi tega, ker so vozili brez vozniškega dovoljenja. Sodnik za prekrške pa nam je povedal, da so to le »rešeni primeri« medtem ko še številni prestopniki čakajo na kazen. Računajo, da bo število tistih, ki vozijo brez dovoljenja, skoraj 700, v informacijo pa naj povemo, da jih je bilo lansko leto 425.

Najbolj problematični so predel Pohorja, Makol in okolice Pragerskega. Da pa je vse skupaj še bolj zapleteno,

zadostnega števila inštruktorjev. Seveda to ni nobena olajševalna okoliščina.

Ker pa je največ prijav iz predelov Pohorja, Makol in Pragerskega, se nehotne ponuja misel, zakaj ne bi avtošol priredili v teh krajih, saj sta Slovenska Bistrica in Poljčane za mnoge zelo oddaljena. Povprašali smo tudi predsednika AMD Slovenska Bistrica Ivana Ferka, ki pa nam je povedal, da so že razmišljali o šoli v Smartnem na Pohorju, vendar ta možnost sedaj zaradi vremenskih razmer odpade. Na Pragerskem so že poskusili, vendar rezultat ni bil najboljši, makolsko področje pa sodi k AMD Poljčane.

Naj bo kakorkoli, kršitelji bodo odslej kaznovani

16 let uspešnega poslovanja TGA Kidričevo

V soboto, 21. novembra 1970 bo poteklo natančno 16 let, odkar je v Strnišču (današnja Kidričevo) pričel poslovno obratovati gigant aluminijeve industrije v naši državi. Minulo je 16 plodnih in uspešnih let tega delovnega kolektiva — ponosa ptujske občine, kakor tudi celotne naše družbene skupnosti. Čeprav so bila prva leta težka in so mnogi današnji strokovnjaki in delavci prestajali svoj ognjeni krst, je vsekakor dosežen ogromen napredek, kar je ta delovni kolektiv dokazal s svojim dosedanjim delom in proizvodnimi uspehi. Zato bo tudi letos, kot že vsako leto doslej na predvečer tega tovarniškega praznika velika proslava, na katero so povabljeni vsi prebivalci Kidričevega in okolice, kakor tudi drugi iz ptujske občine. Pričetek svečane proslave bo ob 18.30 uri v veliki preurejeni dvorani TGA v restavraciji Kidričevo. Program proslave bo zelo pester in bodo sodelovali poleg godbe na pihalu tovar-

mnogo strožje, to pa je edino pravilno, saj so vozniki brez vozniških dovoljenj v lanskem in seveda tudi v letošnjem letu, povzročili številne prometne nesreče s težkimi izidi in precejšnjo materialno škodo.

Vsekakor pa je vredno premisliti, ali z nespametnim početjem ogroziti druge občane in seveda tudi samega sebe. Organi milice in sodniki za prekrške bodo odslej nepopustljivi, vprašanje pa je, če bodo poostreni ukrepi rodili sadove, saj se mladi pa tudi starejši brezvestneži največkrat »požvižgajo« na organe milice, pa tudi sodniku za prekrške raje odstejejo čedne vsote denarja.

D. Utenkar

niškega zbora sindikata še moški pevski zbor DPD »Svoboda« Kidričevo ter otroci iz osnovne šole Kidričevo. Nastopila bo tudi folklorna skupina, kot gost pa bo na tej proslavi sodeloval tudi moški pevski zbor iz sosednje Avstrije in sicer iz Leobna, s katerim imajo domači in ptujski pevci pristrčne stike ter odnose. Da bo vzdušje kar se da svečano, bo poskrbel še instrumentalni ansambel Petovio iz Ptuj s pevko Ireno Železnik.

Ker bo proslava le nekaj dni pred praznovanjem dneva republike, bo veljala istočasno tudi kot proslava dneva republike na kar še posebej opozarjamo prebivalce Kidričevega in okolice. Glede na program, v katerem sodelujejo predvsem domači izvajalci, je brez pomena v nekaj dnevih organizirati dve proslavi z istim programom, zato prosimo prebivalce Kidričevega in okolice, da se te proslave polnoštevilno udeležijo.

FM

Bo pomagalo?

Možnosti za kredite za kmetovalce

Casi, ko kmet ni mogel dobiti kredita, da bi se uredil svoje gospodarstvo, so ali pa bodo v kratkem minili. Naša družba je sprevidela, da tako več ne gre in je omogočila take vrste organizacije, ki so možne, če bodo ljudje pametni, na tem področju mnogo ukreniti.

SR Slovenija je izdala zakon o ustanavljanju in poslovanju hranilno kreditnih služb kmetijskih in gozdarskih delovnih organizacij in zakon o nadomestilu dela obrestni za investicije v zasebnem kmetijstvu. Prvi zakon govori o načinu ustanovitve, o poslovanju take službe in o tem, da poleg podjetja, to je ustanovitelja, jamči za hranilne vloge tudi SR Slovenija. Podrobnosti o načinu poslovanja pa naj določa pravilnik službe.

Drugi zakon pa predvsem določa, da dobijo hranilno kreditne službe, ki dajejo kmetom po obrestni meri 3 odst. na leto iz republiških sredstev nadomestilo za razliko v obrestih.

Kmetijski kombinat Ptuj je uvidel potrebo po organi-

ziranju take službe tudi na našem območju. Z organiziranjem službe so nastopile razne težave, ker so bili nespornostmi okrog sedeža in slično, vendar je na koncu le prevladovalo pametno mišljenje, da ni toliko važna oblika in razne podrobnosti, ampak prevažna vsebina in to, da se doseže osnovni cilj, to je oriznege v sodelovanju čim večje število kmetov in pomaga urediti donosnejše kmetije. Pravilnik službe, ki podrobno ureja poslovanje službe in pristojnosti posameznih organov je tak, da z njim poskušamo doseči čim pametnejše gospodarjenje s sredstvi ob istočasni čim bolj demokratični ureditvi in upravljanju službe. To ureditev smo poskušali doseči tako, da okrog poslovanja s hranilnimi vlogami in načina najemanja kreditov po-

snemamo izkušane denarne zavode, okrog upravljanja in odločanja o kreditih in drugih poslih službe, pa pritegnemo čim več zainteresiranih, predvsem kmetov, ki so najbolj neposredno zainteresirani za dobro poslovanje te službe. Tako, bo ta služba imela razpredeno organizacijo izpostav po vaseh, vse blagajniške obratov za zadržno kooperacijo in ostale blagajniške v kombinatu. Pri vsaki izpostavi bo treba sklicati zbor varčevalcev, ki naj izvoli kreditni odbor, sestavljen iz 4 do 6 kmetov oz. varčevalcev in blagajnika. Ta kreditni odbor bo dodeljeval kredite posameznikom in sicer iz sredstev zbranih vlog svoje izpostave in drugih dodeljnih sredstev. Glavni organ upravljanja službe je odbor službe, ki ga sestavljajo 4 kmetije in dva delavca kombinata ter vodja službe. Odbor je že imel prvo sejo, na kateri je bil za predsednika izvoljen Ivan Majcenovič, kmet iz Dolan pri Cirkulanah, za namestnika predsednika pa Ignac Hrga, kmet iz Kukave

pri Juršincih. Odbor v glavnem vodi politiko službe in dodeljuje kreditnim odborom vsote, ki jih lahko razdelijo. Pri najemanju kreditov se morajo kmetje zavedati, da to ni neko darilo, temveč le

Teško je hribovsko življenje

Ratkovec je vasica, ki vas pozdravi, če se iz Zgornje Ložnice pri Slovenski Bistrici odpravite proti Pohorju. Nenavadno lep jesenski dan me je zvalil po dobri gozdni cesti proti hribom. Bori so metali sence in prijeten vetrič je hladil.

Nenadoma sem se znašel

posojilo pod sorazmerno ugodnimi pogoji. Saj je za sredstva hranilno kreditna služba zadolžena pri svojih vlagateljih Kreditni banki Ptuj in Kmetijskem kombinatu Ptuj. Zato bodo morali biti krediti tudi primerno zavarovani s poroki, ki bodo sopodpisali menico ali pa z zavarovanjem pri zavarovalnici ali z vključbo na premoženje, kar pa seveda pomeni dodatni strošek.

Problem, ki se še postavlja pred hranilno kreditno službo je še, kako priti do čim več denarja in tudi in kako ta denar čim bolj pametno naložiti, da bodo ljudje zadovoljni in da ne bo problema pri vračanju kredita.

Prvi razpis posojila nam s posojilom omogoča Kreditna banka Ptuj s 400.000 N din, Kmetijski kombinat Ptuj s 400.000 N din in hranilne vloge z 200.000 novih din. V bodoče bodo morale postati najvažnejši vir kreditiranja hranilne vloge. Težko bo sicer ljudi prepričati, vendar bodo s časom morali razumeti, da si moramo predvsem sami pomagati in vlagati čim več prav v hranilno službo, ki je prvenstveno namenjena njim in kjer tudi sami odločajo. Hranilne vloge bodo obrestovane na enak način kot v bankah, vlagatelji pa bodo zavarovani za slučaj invalidnosti ali smrti. Drugih, zlasti dražjih načinov propagande se kot služba, ki še posluje brez dohodkov in je v celoti v breme kombinata, ne moremo posluževati.

Kreditni odbori, ki bodo odobraval kredite, morajo skrbeti tudi, da je ta denar čim boljše naložen. Zato bodo pri načrtovanju investicij in izračunih rentabilnosti sodelovali tudi kmetijski strokovnjaki iz obrata za zadržno kooperacijo »Jože Lacko« Ptuj, s katerimi se naj kmetje posvetujejo in skupno načrtujejo boljše bolj tržno in bolj specializirano proizvodnjo, ki bo z manj dela omogočala večji dohodek.

TF

nič opravil. Ko sem se oddaljil sem premišljeval, če me ni zamenjala s kakšnim davkarjem, kajti njena nezaupljivost je bila le malce prehuda. Obiskal sem še dve hiši, pa spet nisem ničesar opravil. Pravijo, da govori le gospodar, pa četudi le novinarju. Naposled pa sem imel srečo. Pozneje sem izvedel, da sem

Z gospodarico Nežo sva se odpravila do streljaj oddaljene njive, kjer sta si fantiča služila svoj vsakdanji kruh. Janko je star devet let, Jožek osem. Beseda jima ni in ni šla iz ust in mama je postala kar malce nejevoljna. Pa kdo bi zameril pobičem, ki jih premotiš pri delu. Prav gotovo sta imela za tisti dan v na-

Dvanajstletni Janko in osemletni Jožek morata trdo prijeti za delo

se ustavljal pri domačiji, kjer jim po domače pravijo »pri Segajih«.

Gospodarja Janeza Levo sem našel v kuhinji, ko si je nameraval malce odpočiti. Oči mu delajo velike preglavice, tako da sam skoraj ne more nikamor. Kmalu se nam je pridružila še njegova žena Neža, ki pravzaprav opravlja vse gospodarske posle, kako tudi ne bi, ko pa je mož bolan. Povedala sta mi, da imajo 35 »jah« zemlje ter da največ iztržijo iz gozda. Porekli smo še besedo dve o vsakdanjih problemih, potem pa je pogovor nanesel na njuna otroka, ki sta med tem časom branala na njivi. Teško je šla mater beseda iz ust, težko ji je bilo povedati, da sta fantiča vprežena v delo bolj kot bi lahko bila.

črtu še kakšno, povsem fantovsko. Mlajši Jožek je spet pognal vprego, Janko pa seveda za njim.

Spet sem bil na dvorišču domačije. Gospodar Janez in žena Neža sta mi povedala, da še ni tako dolgo, ko so obnovili gospodarsko poslopje, zelo radi pa bi uredili tudi hišo. Oba sta člana zveze borcev in bi morda lahko dobila posojilo, pa kaj, ko domačije nimajo zavarovane. Pa bodo morali razmisliti o tem, saj nekaj sta že tako govorila.

Pred odhodom mi je gospodarica Neža narezala lep šopek vrtnic z vrta, ki ga obdeluje z veliko ljubeznijo. Vrtnice so bile zares čudovite, pa še pohorske po vrhu vsega. Vendarle ohrabrujoč žarek upov sredi težkega hribovskega življenja.

D. Utenkar

Pregled vremenske situacije

V petek, 13. novembra je ciklon divjal celih šest ur nad delom Pakistana in povzročil na desetisoče smrtnih žrtev in ogromno materialno škodo. Pakistanski ciklon je razburkal vse višinsko ozračje, tudi nad Evropo. Zato se je vreme že v soboto zvečer pri nas hitro poslabšalo. Upajmo, da se bodo zračni tokovi še v tem tednu povsem umirili in bodo imeli v naslednjem tednu lepo in suho vreme. Na sneg še v tem mecu v nižinah ni računati. Nenadno neurje pa bi se utegnile pojaviti nekje ob sredozemlju.

Sedaj pa še nekaj besed o slutnjah. Človek dobi večkrat občutek, da se bo nekje nekaj zgodilo. V take občutke človek sam, ki jih ima, ne veruje veliko, misleč, če ne veruje v slabe slutnje, so jih ne bo. Zato je takšne zle občutke tudi težko napovedati. Da se bo na naši obli spet

nekaj zgodilo, sem slutil že celi mesec. Rahlo sem to napovedal v številki Tednika 42, ko sem omenil, da so okrog 6. novembra možna neurja. Neurja sicer te dni ni bilo, bil pa je grozovit ciklon en teden pozneje.

Tako sem domačim večkrat omenil, da imam slutnje potresa, tako pred skopskim, kakor pred banjaluškim potresom. Tudi dva rahla potresa v okolici Litije sem večkrat omenil, da bo potres v naši bližini. Jaz sicer dobim občutek in nek tihi strah pred katastrofami, ne morem pa povedati, kje in kdaj. Zar se mi slutnje kljub moji neveri vanje izpolnjujejo, bom odslej tudi te običajljal v Tedniku, vedno v rahlejši obliki.

V novoletni številki bom nekoliko omenil o večjih slutnjah, ki bi se utegnile uresničiti do leta 1975.

Alojz Cestnik

Pomemben jubilej

Letos slavi Državna založba Slovenije pomemben jubilej — 25-letnico uspešnega delovanja. V minulih petindvajsetih letih je DZS izdala 4000 del v skupni nakladi čez 22 milijonov knjig. Poprečna naklada znaša 6000 izvodov. To pomeni, da je založba letno izročila slovenski javnosti skoraj milijon knjig, ali drugače, nepretrgoma vsak drugi dan po eno edicijo skozi petindvajset let. Po strokah je založila naslednja dela: 1300 šolskih knjig, 873 leposlovnih del, 703 znanstvenih in strokovnih del ter 258 umetniških edicij.

Knjižna žetev Državne založbe je kvantitetno namenjena predvsem izobraževanju ter izpopolnjevanju v najrazličnejših strokah in zanimanjih. Najmanj dve tretjini izdanih del obsegata šolske, strokovne in znanstvene edicije ter muzikalije, ki pa so tudi vedno bolj namenjene glasbenemu šolstvu. V še večji meri velja to glede naklad, pri tem odpadejo celo tri četrtine na navedene kategorije.

Največji prispevek založbe slovenski kulturi so »Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev«, ki jih izdaja vseh petindvajset let. Doslej je v tej zbirki izšlo že 97 knjig in pred izidom je stota. V jubilejnem letu je izšla tudi prva knjiga Slovarja slovenskega knjižnega jezika, ki ga je pripravila Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Z navedenimi primeri pa dejavnost založbe seveda ni izčrpana. Najbežno omenimo še nekatere na primer družbeno politično literaturo. Tu se je uveljavila zlasti zbirka »Moderna družba«, ki se posveča rakovim ranam sodobnega sveta. Založba je v tej zbirki odprla vrata resnico-

ljubnim avtorjem različnih svetovnih nazorov.

Med prevodi iz svetovne beletristične dediščine naj omenimo Izbrana dela Tolstojaja (10 knjig), Dostojevskega (doslej 9), Shakespeara (doslej 9), Sienkiewiczza (10) in Puškina (6 knjig) ter seveda mnoge druge.

Posebno pozornost posveča založba prevodom domačih klasikov in sodobnih avtorjev v svetovne jezike. Doslej je izšlo 11 knjig slovenskih pesnikov v angleščini, pri čemer so zastopani klasiki in najsodobnejši poeti. Poezije Franceta Prešerna so doživele največji uspeh — štiri angleške izdaje. Angleška izdaja pa jim je odprla pot tudi v bengalsčino, v kitajščino in druge jezike.

Vse te številke seveda ne povedo ničesar o kvalitativnih spremembah knjižnih izdaj. Izboljšanje opreme ter zlasti o vedno bolj prehtanem in bolj bogatem izboru del.

Ena sama knjiga, ki odpre no vsvet, lahko pomeni človeku več kot ves letni knjižni dar neke založbe. In tako smo spet pri stari resnici, da je količinski kazalec samo eden izmed dejavnikov, ki opredeljujejo značaj in pomen neke založbe v razvoju naroda, njene zavesti in vesti v določenem zgodovinskem trenutku.

Ob 25-letnici Državne založbe Slovenije lahko zapišemo, da označujejo njeno delo bolj kot številke kulturni in izobraževalni dejavniki, ki so pognali korenine iz zavesti duhovnega poslanstva in družbenih potreb socialistične skupnosti.

TV SPORED

NEDELJA, 22. novembra

9.35 Po domače v ansamblom Rudija Bardorferja, 10.00 Kmetijska oddaja, 10.45 Mozaik, 10.50 Otroška matineja, 11.55 TV kašpot, 13.30 Radost Evrope, 14.30 Sportno popoldne, 18.30 Mestece Peyton, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Unicef za otroke, 21.35 Sportni pregled, 22.05 Poročila.

PONEDELJEK, 23. novembra

9.35 TV v šoli, 10.30 Nemščina, 10.45 Angleščina, 11.00 Osnove splošne izobrazbe, 14.45 TV v šoli, 15.40 Nemščina, 15.55 Angleščina, 16.10 Francoščina, 16.45 Madžarski TV pregled, 18.00 Zgodbe o Tuktuju, 18.15 Obzornik, 18.30 Po sledih napredka, 19.00 Mozaik, 19.05 Narodna in zabavna glasba, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.35 3-2-1, 20.35 M. Dyne: Zlatousti, Znani obrazi. Poročila.

TOREK, 24. novembra

9.35 TV v šoli, 10.40 Ruščina, 11.00 Osnove splošne izobrazbe, 14.45 TV v šoli, 15.35 Ruščina, 15.55 TV vrtec, 16.10 Angleščina, 17.00 Beethoven: III. simfonija, 18.00 Tiktak, 18.15 Obzornik, 18.30 Vesela jesen, 19.00 Mozaik, 19.05 Če osedlate tigra, 19.30 Nega in make-up oči, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Živeti svoje življenje, 22.00 Praznik plesa, 23.00 Poročila.

SREDA, 25. novembra

9.35 TV v šoli, 11.00 Osnove splošne izobrazbe, 16.40 Osnove splošne izobrazbe, 17.15 Madžarski TV pregled, 17.48 Napoved sporeda, 17.50 Rastimo, 18.30 Obzornik, 18.35 Obrežje, 19.00 Mozaik, 19.05 Zabavno glasbena oddaja, 19.20 Naše morje, moje morje, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Teh naših petdeset let, 22.25 Oscar Peterson na mednarodnem jazz festivalu, Poročila.

ČETRTEK, 26. novembra

9.35 TV v šoli, 10.30 Nemščina, 10.45 Angleščina, 11.00 Francoščina, 14.45 TV v šoli, 15.40 Nemščina, 15.55 Angleščina, 16.10 Osnove splošne izobrazbe, 16.45 Madžarski TV pregled, 17.45 Koncert med slikami, 18.15 Obzornik, 18.30 Velika pustolovščina, 19.00 Mozaik, 19.05 Enkrat v tednu, 19.20 Doktor v hiši, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 A. J. Cronin: Primeri dr. Finlaya, 21.25 Večer s Stanetom Severjem, 22.05 Beethoven: VI. simfonija, 22.55 Poročila.

PETEK, 27. novembra

9.30 TV v šoli, 11.00 Angleščina, 14.40 TV v šoli, 16.10 Osnove splošne izobrazbe, 16.45 Madžarski TV pregled, 17.45 Bratovščina sinjega galeba, 18.15 Obzornik, 18.30 Glasba za staro in mlado, 19.00 Mozaik, 19.05 Svet na zaslonu, 19.45 Cikcak, 20.00

TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Zbiralci perja, Unicef za otroke, Poročila.

SOBOTA, 28. novembra

9.35 TV v šoli, 11.00 Osnove splošne izobrazbe, 11.30 Oddaja za prosvetne delavce, Sportno popoldne, 16.55 Obzornik, 17.00 Po domače s folklorno skupino »Nagelj«, 17.20 Ivanhoe, 17.45 Državno prvenstvo v košarki, 18.35 Mozaik, 18.45 Nadaljevanje košarkarskega prenosa, 19.20 Po poti slovenske državnosti, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1, 20.35 Mlajši od republike, 22.05 3-2-1, 22.10 Spomenik NOB, 22.35 Nepremagljivi, 23.25 Praznik v hiši, Poročila.

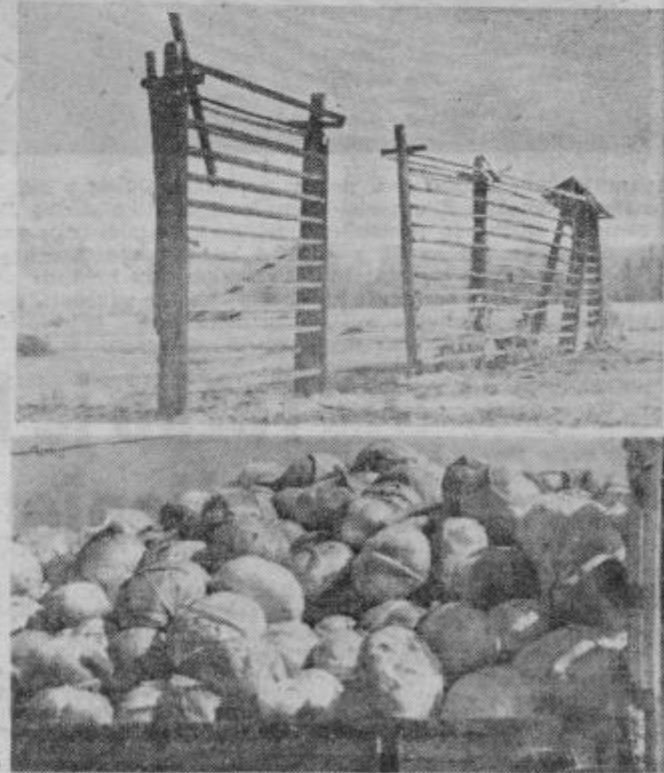
VELIKI NAČRTI

Ljubljanska Metalka je poslala združenim slovenskim železarnam predlog, da bi lahko prevzela vse njihove posle nabave reprodukcijskega materiala ter zagotovila celotno prodajo njihovih izdelkov. Vse pa kaže, da slovenski železarji, vsaj v začetni fazi, niso nič kaj navdušeni nad predlogom.

Prva seja

Danes popoldne bo v Slovenski Bistrici prva seja sekretariata sekcije za družbeno aktivnost žensk. Žene bodo razpravljale o izdelavi programa dela in nalogah sekcije.

Teža jesenskega dne

Soba št. 5

Sprejela me je prijazna in simpatična sestra in po pregledu dežurnega zdravnika, me je peljala v sobo številka 5. Se dve postelji sta bili prazni. Vprašala me je, katero želim, odločila sem se za tisto pri oknu. Ker sem morala povsem mirovati, mi je pogled na košček sinjega neba krajsal ure.

Cez čas sem na skrajni levi strani zagledala visok vitek topol. Poznojesenski veter se je poigraval v njegovi krošnji, suhi listi pa so neprestano šelesteli ter počasi padali na tla. Opoldne so me zadnji topli žarki božali skozi okno prav na posteljo so mi prišli v goste, potem, ko so se ponudili pri umirajočem topolu. Da, zdelo se mi je, kot da mi drevo na obeh umira. Vsak trenutek je padel list. Ure in ure sem gledala kako so v nagajivem vetru poplesovali, preden so padli na tla in topol je bil vsak dan bolj gol.

Imela sem občutek, da z drevesom umiram tudi sama, saj je vsak naš dan, ko list z drevesa, mine in se več ne vrne. Otroci odrastejo, zgubijo se v svetu in ostanemo kot prazna drevesa, dokler končno ne umremo.

Pacientki zraven mene so prišli povedat, da se ji je nekje v tujini smrtno ponesrečil mlad sorodnik — z dekletom, v sosednji sobi pa je tisti čas zajokal novorojenček — moj topol pa bo spomladi spet ozelenel... Marija

Odbor za kadre

Opekarne Žabjak pri Ptuj

RAZGLAŠA

prosto delovno mesto obratnega električarja. Pogoji za razglašeno delovno mesto: kvalificiran električar.

Osebnih dohodki so po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov.

Razglas velja do zasedbe delovnega mesta.

Razstava: Osvoboditev, obnova, graditev

Muzej ljudske revolucije Slovenije je pripravil v počastitev 25-letnice osvoboditve razstavno gradivo potujoče razstave, ki si jo bomo lahko ogledali v Ptujju v razstavnem paviljonu Dušana Kvedra (stolp ob Dravi), od srede 25. novembra, ko bo svečano odprta ob 17. uri — pa do četrta, 10. decembra. Z razstavo bomo v Ptujju proslavili Dan republike. Pokrovitelj razstave je skupščina občine Ptuj.

Razstavno gradivo nas seznanja s pomembnimi zgodovinskimi dogodki, ki so od leta 1944 do osvoboditve kovali bodočnost jugoslovanskih narodov in z najpomembnejšimi jugoslovanskimi in posebej še slovenskimi dogodki po osvoboditvi jugoslovanskih narodov izpod fašistične oblasti, ko je nova jugoslovanska država stopila na pot obnove in socializacije.

Razstavno gradivo nam podaja pregledno najpomembnejša zgodovinska dejstva po letih.

Leto 1944 nam predstavlja z gradivom, ki pripoveduje, kako so jugoslovanske enote NOV in RA osvobajale še neosvojen pokrajine in kraje Makedonije, Srbije, Črne gore in Hrvaške, pa tudi uspehe NOV v Sloveniji.

Iz leta 1945 pojasnjujejo dokumenti zaključne boje za osvoboditev domovine, povedo, da se je NOV preimenovala marca 1945 v Jugoslovansko armado, kako je bil sklenjen sporazum med maršalom Titom in dr. Šubašičem, ki je prinesel oblikovanje enotne vlade Federativne demokratične Jugoslavije s predsednikom Titom. Gradivo nas seznanja s hudimi boji enot VII. korpusa NOV in PO Slovenije s sovražnikom na Dolenskem; s sporazumom, sklenjenim marca 1945 med jugoslovansko vlado in Upravno združenih narodov za pomoč in obnovo; z boji za Sarajevo aprila 1945, z zadnjo zavezniško ofenzivo v Italiji aprila 1945, s prebojem sremske fronte, s prodiranjem V. prekomorske brigade, z aprilskimi boji v Beli Krajini, kamor se je zateklo okoli 4000 nedincev in ustašev, z aprilskimi boji RA in JA; z boji za Trst in za neosvojen primorske kraje v zadnjih dnevih aprila, z osvoboditvijo Ljubljane, z boji na Gorenjskem in v severovzhodni Sloveniji.

Aprila 1945 se odpirajo tudi vrata nemških fašističnih taborišč, ki jih dosežejo Rdeča armada in angloameriške enote in med letniki osvobodijo 314.000 Jugoslovancev.

Strahote druge svetovne vojne v Evropi zaključil nemški podpis kapitulacije 9. maja 1945, vendar se sovražnikove oborožene formacije spopadajo še tu pa tam z osvobodilnimi silami. Z umikajočim sovražnikom se še bijejo pri nas zadnji boji na Gorenjskem, med Zagrebom in Zidanim mostom, na Koroškem. Pri Dravogradu ujame JA okoli 20.000 ustašev in četnikov, blizu Črne pa 30.000. Strelj druge svetovne vojne utihnejo na našem ozemlju 15. maja.

Obdobje po osvoboditvi

Razstavno gradivo nas nato popelje v novo obdobje miru, ko jugoslovanski narodi z velikimi napori obnavljajo v vojni opustošeno domovino in gradijo novo socialistično družbo.

4. 6. 1945 izda Predsedstvo SNOS zakon o kaznovanju zločincev in o ustanovitvi sodišč narodne časti. Decembra 1945 se zagovarja pred sodiščem 32 belogardističnih organizatorjev, marca 1946 pa belogardistični in domobranski zločinci iz postojanke pri Sv. Urhu. Avgusta 1946 je sodišče v Ljubljani sodilo najodgovornejšim organizatorjem slovenskega kvislinštva in kontrarevolucije — generalu Levu Rupniku, škofu dr. Rožmanu in ministru kraljeve vlade dr. Mihju Kreku, šefu ljubljanske policije Lovru Hacinu, domobranskemu podpolkovniku Milku Vizjaku in vojaemu zločincu, nemškemu generalu SS Ervinu Rösenerju. Koliko gorja so ti zločinci prizadejali našemu narodu, koliko nečloveških muk tisočim domoljubom, koliko smrtnih obsoj!

Novembra 1945 so prve volitve v ustavodajno skupščino Jugoslavije. Še istega meseca proglasi ustavodajna skupščina v Beogradu Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo. V njenem okviru se razvija slovenska državnost, začeta že z OF leta 1941. Med osvobodilnim bojem se je slovenska ljudska oblast razširila po vsem slovenskem etničnem ozemlju, saj se je slovensko ljudstvo v Slovenskem Primorju in na Koroškem zavestno vključilo v NOB, da si pribori svobodo in priključitev k domovini Sloveniji, za kar je padlo veliko žrtv. Toda zavezniške sile so sklenile, da ohranijo meje predvojne Avstrije in jugoslovanska vojska je morala že maja 1945 zapustiti Koroško.

Za Slovensko Primorje pa je morala Jugoslavija podpisati sporazum o Morgano-

vi liniji, ki je Slovensko Primorje razdelila na angloameriško cono A in jugoslovansko cono B. Na konferenci v Londonu septembra 1945 so zunanji ministri štirih velesil obravnavali sporno jugoslovansko-italijansko mejo, aprila 1946 pa ponovno. Tedaj so sklenili, da ozemlje vzhodno od Morganeve črte pripade Jugoslaviji, zahodno pa delno Italiji, delno pa se začasno oblikuje kot svobodno tržaško ozemlje s cono A in B. Londonski sporazum 5. oktobra 1954 je svobodno tržaško ozemlje ukinil, večino cone A s Trstom je priključil Italiji, manjši del pa Jugoslaviji.

Po osvoboditvi so se vrstili kongresi množičnih organizacij. OF julija 1945, enotnih sindikatov Slovenije septembra, antif. fašistične fronte žena pa že junija, ki so vsi usmerjali pot revolucije v temeljito družbeno preobrazbo. Avgusta 1945 je izšel zakon o agrarni reformi in kolonizaciji, ki je vzel zemljo veleposestnikom, bankam, cerkvi, nekmetovalcem. Po tem zakonu je bil maksimum obdelovalne zemlje 25 do 35 ha. Zakon leta 1953 je maksimum znižal na 10–15 hektarov. Odvzeto zemljo so dobili siromašni kmetje, kmečke zadruge in država posestva.

Z odlokom novembra 1945 so izgubili imovino narodni izdajalci in vojni zločinci in tuji državljani, ki so zapuščali svojevoljno Jugoslavijo. Tako je do konca leta 1945 prišlo v državne roke okoli 80 odst. industrije, večina bank in veliko trgovin. Decembra 1946 je zakon o nacionalizaciji zasebnih gospodarskih podjetij utrdil ekonomsko osnovo narodne suverenosti in neodvisnosti, kajti dobršen del privatnih podjetij je bil v rokah tujega kapitala.

Tako so bili ustvarjeni pogoji za prehod k načrtnemu socialističnemu gospodarstvu. Junija 1950 je zakon o urejanju gospodarskih podjetij nakazal novo obdobje samoupravljanja v delovnih skupnostih.

KPJ, ki je vodila osvobodilni boj, se je ves čas po vojni prizadevala, da bi delavec neposredno upravljal s proizvodnimi sredstvi. Izpolnilo se je Marksovo načelo: »Tovarne delavcem!« Razširilo pa se je na vsa delovna območja družbenega življenja. Zal so v razvoju samoupravljanja, ki je seveda pogonska sila novega socialističnega gospodarstva, stale na poti zapreke, ki jih doživljajo vsi narodi v razvoju, in pa še nedograjen lik socialističnega državljanja.

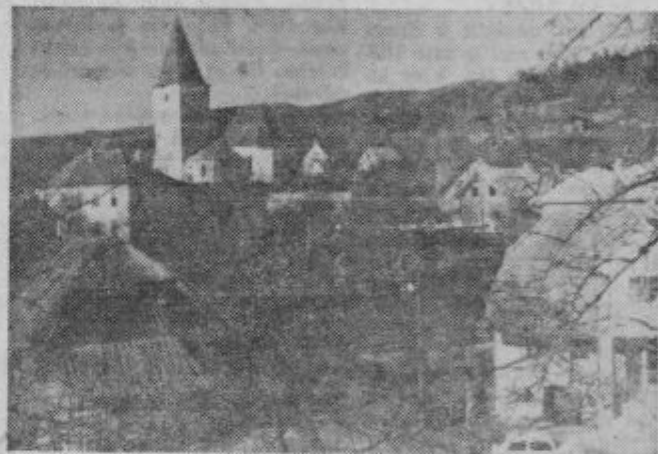
Priporočamo ogled dobro narodne zgodovine, obdobja pripravljene razstave, odprte vsak dan od 9. do 12. in od 16. do 19. ure, ki bo poglobila naše znanje iz zelo pomembnega obdobja naše te.

V. R.

PODOBE IZ NAŠIH KRAJEV

Pogled na Miklavž

Tinje na Pohorju

Boč in Poljčane

Srečanje ob Črnem jezeru na Pohorju

Krvavi oktober 1941 v Kraljevem

Nemški okupatorji so v oktobru 1941 v svojem masševalnem besu zaradi izgub, ki so jim jih zadali partizani v okolici mesta Kraljevo v Srbiji, postreljali v nekaj dneh okrog 6000 ljudi. To so bili v glavnem delavci tovarne letal v Kraljevem in železničarji, med njimi pa je bilo tudi mnogo otrok, žena in starcev.

Miladin Lazarevič iz vasi v bližini Kraljevega je bil ujet in v drugi skupini odveden na streljanje. Slučajno je ostal živ. Kako je potekalo streljanje in kako se je rešil, pripoveduje:

»NAJPREJ SO ODVEDLI SKUPINO 100 LJUDI, V KATERI JE BIL NAJVEČ ŽELEZNIČARJEV.

Mene so odvedli v drugi skupini. Tudi nas je bilo 100. Odvedli so nas tja, kjer so postreljali prvo skupino. Tam so nas ustavili. Postavili so nas v tri vrste zelo na gosto. Morali smo se postaviti drug za drugim. Najbrž so hoteli varčevati s strelivom.

Gledal sem v strojne puške in čakal na trenutek, ko bodo začeli streljati. Bil sem na levem krilu vrste in pogled mi je obstal na nekem mladeniču. Bil je še otrok. Služil je pri nekem gospodarju v Kovanluku. Gledal sem ga in mislil na svojega sina Dobrivoja.

Nemci so odprli strojnični ogenj. Videl sem, kako padajo oni s prve vrste. Pomislil sem, da se moram zavarovati in da ne smem umreti v prvem trenutku. Vsak odlog smrti mi lahko nudi možnost, da se rešim. Vrgel sem se na tla, vendar sem začutil bolečino v nogi. Kroglja jo je prebila. Umiril sem se. Strojnični ogenj je prenehal.

Se sem živ. Slišim posamične strelje. Nekaj Nemec stopa po truplih in z revolverjem strelja tiste, ki so kazali znake življenja. Prihaja vse bliže. Prenehal sem dihati. Ničesar, razen pijanih Nemcev ne slišim. Nemec mi stopi na pleča. Negotovo stoji. Zdrsne z mene. Čas ko da ne teče. Strelja okrog sebe. Slišim: revolver repetira. Naboj se mi sprožil. Nemec se jezi, preklinja v nemščini. Zopet polni. To traja celo večnost. Ustrelil. Kroglja je udarila v zemljo poleg moje glave. Imam oči polne zemlje. Vendar sem še živ. Nemec odhaja.

Slišim še nekaj strelcev, pozneje pa se vse umiri. Trepečem, ne vem zaradi mraza ali česa drugega. Bolj me noga. Veselim se, ker sem živ, dokler se ne spomnim na sina. Ostal je v železniški dvorani. Mogoče ne bodo pobili vseh, sem mislil. Glave nisem upal dvigniti. Zopet slišim

vzklike, zopet strojnične rafale. To je streljanje tretje skupine. Zopet je vse tako, kakor z našo skupino. Na koncu se vse umiri.

Zmrača se. Upam, da me bo ta noč rešila. Ležim med trupli in prisluškujem. V daljavi vidim dva žandarja, ki čuvata nas, mrtve. Čutim, da je med mrtvimi še nekaj živih. Nekdo ječi. Nekaj vstran od mene se dva pogovarjata. Končno se rešita izpod mrtvih. Vlečeta se proti ograji. Tudi jaz se otršem mrtvecev in se s težko muko napotim proti ograji. Strašno sem se zmučil, ko sem se spravil prek ograje. To mi je nekak uspelo. Na drugo stran sem padel kot deblo. Vlekel sem se proti vagonom. Zelo me je bolela noga. Čutil sem jo kot nekaj tujega. Če bi imel nož, bi jo odrezal.

Prišel sem do prvega vagona in se zvelel vanj. Bil je tovorni vagon. V njem sem prenočil in čakal, da se je zdanilo...

Miladinov sin Dobrivoj ni ostal živ. Pokopan je skupaj

s svojimi sotrpini v četverokotni jami za železniškimi dvoranami v Kraljevem med sotrpini iz vseh krajev Jugoslavije. Med žrtvami je bilo tudi mnogo Slovencev, ki so bili bodisi izpred vojne tam zaposleni ali pa so prišli tja kot izgnanci po okupaciji Jugoslavije.

Narodni muzej v Kraljevem namerava izdati prihodnje leto, torej ob 30-letnici krvavih dogodkov v tem mestu knjigo pod naslovom Rečnica, v kateri bodo poleg dokumentov o dogodkih, kronologije dogajanja tudi imena vseh postreljanih, njihovi podatki in fotografije.

Glede na to proti muzej vse bralce našega lista, da mu pomorejo pri zbiranju tozadnih podatkov. Muzej potrebuje predvsem osebne podatke o pobitih, torej imena, roistne podatke, kjer so bili zaposleni ter po možnosti njihove fotografije, ki pa jih bo potem, ko jih bodo pre-fotografirali, vrnil.

Pri korespondenci zadošča naslov NARODNI MUZEJ, KRALJEVO.

Pričetek tekmovanja v II. slovenski ligi Za IMPOL II nastopajo mladinci

V soboto je bilo na sporedu prvo kolo v obeh drugih slovenskih judoističnih ligah. Na turnirju v Slovenski Bistrici so sodelovale ekipe Maribor II, Velenje II in Impol II. V ekipi domačanov so nastopili sami mladinci, ki pa so kljub dvema porazoma dokazali, da raste v Slovenski Bistrici mlad rod, od katerega lahko še veliko pričakujemo. Srečanja so sodili Usar (Velenje) ter Hibl in Piberšek (Maribor). Zbralo pa se je nekaj več kot 100 gledalcev.

V prvem srečanju so se pomerili judoisti Maribora II in Impola II. Povsem jasno je bilo, da domačini tega srečanja ne morejo zmagati, saj so bili Mariborčani fizično precej močnejši. V tem dvoboju pa sta se posebno izkazala mlada Bistričana, in sicer Firer ter Leskovar, ki je premagal precej težjega nasprotnika.

V drugem dvoboju so Velenjčani malce presenetljivo odpravili Mariborčane, njihov uspeh pa je povsem zaslužen.

V zadnji tekmi pa mladi Bistričani niso bili kos Velenjčanom, čeprav so vodili že 2:0. Vođstvo sta dosegla Firer in Znidaršič. Segal si je priboril neodločen rezultat, vsi ostali tekmovalci pa so izgubili.

Kljub temu, da so za Impol II nastopali sami mladinci, lahko njihov nastop ugodno

ocenimo. Povedati pa še moramo, da v ekipi ni bilo Dragiča in Zemeta, ki bi mlade lahko popeljala morda celo do zmage. Posebno neresna je odsotnost Dragiča, o katerem bo prav gotovo moral razpravljati upravni odbor kluba in ga tudi primerno kaznovati.

Rezultati turnirja v Slovenski Bistrici: Maribor II — Impol II 5:2 (50:17); posamezno: Znidaršič I. — Firer 0:10, I. Firer — Rakuša 10:0, Znidaršič II. — Potočnik 0:10, Fidler — Sajko 0:10, Ferk — Bičič 0:10, Leskovar — Belina 5:0, Berdnik — Lazbaher 0:10. IMPOL II — VELENJE II 2:4 (17:40) — posamezno: Firer — Simonič 10:0, Znidaršič — Lapajner 7:0, Segal — Tušar 0:0, Leskovar — Hlastec 0:10, Berdnik — Benkač 0:10, Fidler — Gostiša 0:10, Ferk — Verko 0:10. VELENJE II — MARIBOR II 4:3 (27:30).

V Mariboru sta Branik II in Murska Sobota dosegla neodločen rezultat 3:3 (27:24), judoisti ptujske Drave in Rač pa se tega tekmovanja niso udeležili. Spet bi radi posvetili t-sedo Ptujčanom. V zadnjih dveh letih je judo v Ptuj skorajda zamrl. Težko je ugotavljati zakaj, prav gotovo pa mladi ljubitelji tega japonskega športa ne manjka. Upamo, da se nam bodo ptujski judoisti kaj oglasili in obvestili o svojih težavah.

Vsak teden na ekranu

Peytonizacija

So ljudje, ki povsem mirno spremljajo novo serijo ljubljanske televizije o mestecu Peyton. S tem pa še nismo rekli, da pa nekateri niso posebno »zagrizeni«. Povedati vedo celo, da ulice nekaterih slovenskih mest

društva, seveda pa tudi so-meščani, ki so spoznavali sami sebe, niso stali ob strani. Pripetilo pa se je tisto, kar se ponavadi zmeraj zgodi. Prva naklada, ki je obsegala osem milijonov izvodov, kar je tudi za Ameriko

Allison igra Mia Farow

ob nedeljskih predvajanjih izumrejo, zagotovo pa bo to bolj držalo za nekatera mesta sosednjih republik, kjer se že bolj bližajo koncu dolgovne zgodbe. Sprjazniti se je torej treba, da nas bodo prebivalci, ki so se rodili izpod peresa ameriške gospodinje Grace Metalious, obiskovali kar dolge tedne in mesece, torej bodo postali naši stari hišni prijatelji. Ker pa o svojih prijateljih navadno vse vemo, pogledajmo še nekaj zanimivih o novih več ali manj pričakovanih gostih.

Američani so posneli kar 514 epizod, vseh pa seveda pri nas ne bomo videli. Ljubljanska televizija jih je izbrala 70.

Grace Metalious je napisala dva romana, »Mestece Peyton« in »Vrnitev v mesto Peyton«, oba pa sta v Ameriki razburkala duhove. Eden izmed ameriških časopisov je zapisal: »To delo je v zadnjih letih pri nas najbolj prostaški poskus, da se pod krinko realistične umetnosti prikaže na najbolj poguben način vse tisto, kar je po svojih idejah in postopkih najbolj gnilega.«

Pisec teh vrstic je bil najbolj šokiran zaradi dejstva, da preprosta gospodinja, tako rekoč ideal ameriške žene, ne kaže nobenega spoštovanja niti pred avtoriteto katoliške ali pa protestantske cerkve. S protesti so se oglasila najbolj različna

precejšnje število, je bila razgrabljena, pisateljica pa je postala slavna.

V njenem rodnem mestu pa so ji pripravili popolno blokado. Meščani Peytona so po zaslugi televizije pa tudi filma, ki je vsekakor občutil komercialni uspeh, kaj kmalu postali stari znanci širom po svetu. Na televizijskih ekranih pa gledamo in bomo še lep čas, kar precej predelano verzijo Peytona. Osebe so sicer identične tistim v romanu, so pa zgodbe nekaj povsem drugega. Jasno pa je, da je tudi pri televizijski verziji glavna junakinja Allison Mackenzie, ki jo igra Mia Farow, ob pričetku snemanja neznana zvezdica, danes pa že uspela igralka, tudi z mnogimi škanđall. Med drugim se je posebno izkazala z vlogo v filmu Romana Polanskega »Rosemaryjin otrok«.

Allison je jasno posebej nje dobre deklice, ki na pragu svoje zrelosti odkriva grde strani življenja. Ob njej naj še omenimo zdravnika, ki ga igra Michael Rossi, videli pa smo ga lahko že v »Nürnbergskem procesu« in v nadaljevanju »Dr. Kildare«.

Odveč bi bilo povedati še to, da je ameriška televizija poskrbela, da v serijah nastopajo igralci, ki obetajo komercialni uspeh, če pa imajo zgodbe kakršnekoli podobnosti z vsebino romana, je to skoraj slučajno.

Smejo tudi matere štrajkati?

V soboto zjutraj sem se nenadoma spremenil. Noč se mi je zdela tako dolga. Poleg mene je sr alala žena trdno spajne pravičnega. Pogledal sem na uro. Pol osmih.

»Hopla!« sem potresel ženo. »Pol osmih je že. Otroci morajo v šolo!«

»Saj nisem zaspala,« je zavrnila.

»Seveda si zaspala, le na uro poglej!«

»In vendar nisem,« trdi žena svoje. »Jaz danes štrajkam.«

Zaprlo mi je sapo. Ja, saj je res predvčerajšnjim omenila nekakšen sobotni štrajk. Na vsa stvar pa sem pozabil.

»Saj vendar ne smeš štrajkati, če morajo otroci v šolo. Zakaj jih torej ne prebudiš pravočasno?« sem ji očital zlovolljno.

»Stvar še zdaleč ni v redu,« me zabije z uporno besedo nazaj.

»In če so v hiši otroci, ki morajo pravočasno v šolo, se mene to prav nič ne tiče!«

»To te ne zanima? Kaj pa učitelj in tovariš direktor? Daj no, skobacaj se že iz pernice, sicer bodo otroci res prepoznali.«

A moja žena se je obrnila na drugo stran.

»Bodi no pametna,« sem jo začel prositi. »Ne bodi vendar tako občutljiva. No ja, če že hočeš, saj obžalujem, kar sem rekel predvčerajšnjim. Prav zaprav, kaj sem pa že rekel tedaj?« sem vprašal. Ona pa se sploh ni zmenila za moje besede.

»No, mar boš zdaj vtala, ali ne?« sem vprašal že nekam preteče. A ona brez odgovora. Vzdihujoč sem se torej vzdignil iz mehke postelje in pohitel v otroško sobo in otroke, najine ljubke malčke, prav nemilo potegnili izpod odej.

»Tu imate, vaša mati štrajka.«

Z nerazumevanjem so mi zrlj v oči.

»Kaj matere sploh smejo štrajkati?« me je vprašala Simona.

»Oblecite se hitro in brž v šolo,« sem pretrgal njeno vprašanje.

Se prej sem stisnil vsakemu kovanec v roke in jih nagnal skozi vrata.

»Kupite si z denarjem kaj za pod zob,« sem jim še sve-toval. Potem sem se vrnil spet v najino spalnico.

»Otroci gredo brez zajtrka v šolo,« sem očitajoče dejal svoji ženi.

»Končaj že vendar s to prismodarijo. Matere sploh ne smejo štrajkati.«

»Vsak lahko štrajka,« me zavrne. »To je napisano črno na belem. To je osnovna človečanska pravica. In zdaj me ne moti več. Spati hočem.« Obrnila se je na drugo stran.

Odpravil sem se v kuhinjo in si skuhal zelo močno kavo in zmetal vanjo nekaj koščkov kruha. Ah, kaj sem se tolažil, njena vnema za čiščenje jo bo prej ali slej dvignila izpod odej. In potem, če že ne drugo, pa vsaj lakota. Še enkrat sem si skuhal kavo, tokrat ne več turško, odrezal in namazal z maslom nekaj kosov kruha, pogrnil prt — tako je bilo vse bolj mično — in se veselil sam pri sebi, kaj bo nekaj na to rekla. Gotovo bo spoznala, da mi je zares žal. Konec koncev je treba še pospraviti stanovanje in pripraviti kosilo. Se bo že domislila tega.

Nenadoma sem zaslišal, kako nekdo odpira vrata garaže. Ujel sem tudi hrup avtomobila. Skočil sem v spalnico in skozi okno videl, kako pravkar stopa v volkswagen. Na mizi sem opazil listek: »Ne računajte danes z menoj — štrajkam.«

Da jo takole kratko in malo pobriše z avtom! Pogumno sem pogoltnil svoje ogorčenje. Torej z mojim jezlanjem danes ne bo nič. Konec koncev je moja očetovska dolžnost, da poskrbim za družino, če je že ona zatajila svojo skrb zanjo.

Spravil sem se na kuhanje in se skušal spomniti vsega, kaj in kako sem kupal, pre-

den sem se poročil. Obed je bit prava polomija. Razen mene ni hotel nobeden jesti tega kar sem skuhal. Celo sosedov kuža se je renče umaknil iz kuhinje.

»Mamo, ki štrajka, bi morali pravzaprav zapreti,« je menil Erik zamišljeno.

No, potem bi bili prav na istem. »Poslušajte,« sem se oglašil. »Saj imam načrt. Naredimo tako, da jo bo sram njenega dezertstva. Le hitro na delo. Pospravimo vso hišo, tako da bo kot iz škatlice. Ko se vrne, bo ostrme-la in ji bo žal, da je bila tako grda z namil.«

Na žalost se nam je vse pod rokami skazilo. Ob štirih popoldne sem ves obupan povabil svojo osirotelo družinico v kavarno. Potem smo šli še malo na sprehod po mestu. Ko smo se proti osmi uri zvečer vračali domov, je začel Erik navdušeno vleči v nos prave zapeljive vonjave.

»Kako diši!« je dejal. »Mama se je vrnila!« je zaklicala Simona in je stekla v hišo.

Zares, moja žena se je vrnila.

»Štrajk je končan,« nas je ljubeznivo sprejela. »Saj ste bili še kar pridni,« nas je pohvalila. »Od danes naprej bom večkrat štrajkala, ni neumno...«

Postali smo previdnejši in zdaj nam vsakokrat, ko opazimo preteče gube na njenem čelu, zastane dih. Ampak doslej nam je s skupnimi napori še vedno uspešno z lepim vedenjem že v kalj zatreti vsako nevarnost materinskega štrajka.

Z občnega zbora društva za folklorne prireditve Ptuj

Načrti brez sredstev

Člani folklornega društva Ptuj so se zbrali v soboto v posebni sobi gostilne Novi svet v Ptujju. V uvodnem poročilu, ki ga je podal do-sedanji pa tudi ponovno izvoljeni predsednik društva prof. Drago Hasl, so analizirali svoje delo in razpravljali o bodočih nalogah društva. Ugotovili so, da so vsi načrti društva glede prireditve, ki bi jih naj v bodoče organizirali poleg vsakoletnega pustnega karnevala predvsem odvisni od pičlih denarnih sredstev, ki jih dobiva društvo v obliki dotacij in drugih prispevkov. Sklenili so, da je treba že sedaj začeti s pripravami na pustni karneval, ki je in mora ostati tudi v bodoče tradicija Ptujja in okolice. Menili so, da organizacija pustnega karnevala ne bi smela biti samo skrb njihovega društva in redkih organizacij, ki prispevajo k njegovi izvedbi, temveč vseh, ki jim je do tega, da ostane karneval zares značilnost starega mesta. Menili so, da bi morali v bodoče z nekoliko večjo mero poslušna pomagati tudi gostinci, ki imajo v končni fazi te prireditve precejšnji denarni izkupiček.

ki žal na našem podeželju precej izgublja na svoji stari originalnosti.

Folklorno društvo Ptuj šteje 19 članov, v pretežni meri starejših entuziastov, ki iz leta v leto delajo in se ubadajo s svojimi problemi. Društvo bi morali pomladiti, žal pa je med mlajšimi za to dejavnost premalo zanimanja. In kaj bo jutri, ko bodo sedanji člani društva odložili svoje breme in dolgoletno delo? —dar

● Voda kamenje ogladi.

● Voda ni nikoli tako čista, da se ne bi skatila, pa tudi ne tako kalna, da se ne bi očistila.

● Voda veliko prinese, pa tudi veliko odnese.

● Voda vse opere, samote ne.

● Volk dlako spre-menj, narave nikdar.

● Volk že ve, s čim si zobe iztrebi.

● V pregovorih leži zaklad modrosti preproste-ga moža.

● V premislekih bodi podoben polžu, v dejanju ptici.

● Vreme nikogar ne čaka.

RODILE SO:

Anica Benkovič, Rogoznica 42 — dečka; Alojzija Jevšovar, Pongercer 32 — Marto; Zdenka Zajšek, Sp. Hajdina 105 — Spelco; Kristina Brodnjak, Podvinci 87 — Marjano; Friderika Stojčičević, Cirkulane 22 — Metko; Rozalija Kekec, Senčak 21 — dečka; Stanislava Knapič, Markovci 33 a — Zorana; Kristina Golc, Prvenci 12 — Andrejko; Marija Šimenko, Aškrčeva 10 — Polonco; Margareta Lazar, Zavrč 8 a — Marka; Kristina Markovič, Mlinska cesta 11 — Ivana; Marija Klaneček, Skorba 20 a — dečka; Elizabeta Kuharič, Lešnica 10 — dečka; Marija Junger, Sedlašek 7 — Marijo; Marija Glas, Pršetinci 2 — dečka; Marija Firbas, Moškanjci 9 — Radka; Angela Košar, Vintarovci 16 — Emila; Jožefa Cizerl, Hranjilovci 11 — Marjanco; Nevenka Šmauc, Ormoška 19, Ljutomer — Majo; Katarina Mikl, Gibina 17 — dečka; Marija Bezjak, Krčevina 4 — Damjano; Rozalija Planinc, Ptujjska gora 140 — Franca; Marijola Gikič, Naselje bra-

tov Reš 35 — dekllico; Katarina Roškar, Hlaponci 22 — Stanka; Ana Štruel, Gruškovec 18 — Marjano; Jerica Kmetec, Skorišnjak 23 — Andreja; Marija Brlek, Gradišče 21 a — Danija; Zdenka Raš, Dornava 2 a — Zdenka; Katarina Škrinjkar, Libanja 10 — dekllico.

POROKE:

Franc Krapša, Krčevina 1 in Rozalija Rakuša, Gabernik 10; Jožef Berghaus, Brstje 4 in Ivana Kramberger, Zabajek 33; Stefan Horvat, Grajenščak 38 in Zofija Kovarič, Grajenščak 41; Anton Kolarič, Prešernova 26 in Alenka Šmigoc, Prešernova 36; Karl Krepfl, Zlatoličje 33 in Marjana Veldin, Slovenski trg 11; Ivan Toplak, Rabelčja vas 8 in Olga Brodnjak, Orešje 18; Janko Kristovič, Pacinje 13 in Marica Arnuš, Podvinci 56.

UMRLI SO:

Marjeta Zalar, Krambergerjeva pot 5, roj. 1891, umrla 12. 11. 1970; Ana Peršuh, Koritno 2, roj. 1902, umrla 12. 11. 1970; Blaž Križanec, Višnja, roj. 1915, umrl 15. 11. 1970.

Ptujjska razglednica

Delavski pevski zbor iz Leobna poje v soboto v Ptuj

V okviru kulturnega sodelovanja med Avstrijo in Jugoslavijo ter večletnih prijateljskih stikov med Leobnom in Ptujem priredi delavski pevski zbor »Enotnost« iz Leobna večer umešnih in narodnih pesmi. Koncert bo v Narodnem domu, v Ptuj v soboto, 21. novembra ob 19. uri, pod vodstvom dirigenta Adolfa Kainza.

Pevski zbor je nastal leta 1910 kot železničarski pevski zbor in je že v začetku združen v svojih vrstah delavce iz Leobna in njegovih predmestij.

Med prvo svetovno vojno, še posebno po letu 1934, ko je zavladovala v Avstriji klerofašistična diktatura, je bil zbor prepovedan. Popoln udarec pa mu je zadel nemški fašizem, tako, da se je po drugi svetovni vojni zelo težko opomogel.

Zbor je letos praznoval 60. letnico obstoja in zelo lepo napreduje. Svoj sedež ima v

delovni ljudje, veseli in odkriti, zelo nas spoštujejo in imajo radi. Radi pojejo svoje pesmi in pesmi drugih narodov, med njimi tudi pesmi slovenskega naroda.

Komorni moški zbor DPD »Svoboda« Ptuj je pod vodstvom profesorja Branka Rajšterja lansko leto gostoval v Leobnu v največji mestni koncertni dvorani, v kateri je nad 400 ljudi toplo in prisrčno pozdravilo ptujski pevski zbor, svoje drage goste iz prijateljske Jugoslavije, kar so na vsakem koraku poudarjali. Ptujčane so pozdravili tudi najvišji predstavniki Leobna na čelu z županom mesta.

LEOBNA JE DELAVSKO SREDIŠČE

Leobna je večje mesto na severnem Štajerskem v Avstriji, oddaljeno od Ptuja okrog 175 km. Ima približno 40.000 prebivalcev in več večjih predmestij, od kate-

prošvetno delo. V Leobnu je večje število osnovnih, srednjih in visokih šol, zlasti pa je znana mentalistična univerza, ena od dveh v Evropi. Leoben je veliko delavsko in kulturno središče severne Štajerske. Ima veliko gledališče, ki je najstarejše v Avstriji, mestni orkester, šest pevskih zborov, pet godb na pihala in dve folklorni skupini. Mesto in predmestja imajo več športnih objektov in društev, ki imajo večjo ali manjšo vlogo v avstrijskem športu.

V Donavitu dela veliko število jugoslovanskih delavcev, njihovo naselje, v katerem živijo pa imenujejo »Mala Jugoslavija«.

Na kratko smo želeli našim bralcem predstaviti mesto, iz katerega prihaja delavski pevski zbor »Enotnost« v Ptuj z iskreno željo, da bi s pesmi poglabil in še bolj zblížil prijateljske in kulturne stike med delovnimi ljudmi Leobna in Ptuja.

Pesem zblížuje narode, pesem ne pozna meja, pesem nas zblížuje tudi z delavci Leobna in pesem bo posredovala in ohranila prijateljstvo in sodelovanje med narodi Avstrije in Jugoslavije.

Franc Hribernik

Atletika

Množična udeležba na krosu DELA

V nedeljo se je reprezentanca Ptuja, ki je nastopila v vseh 4 kategorijah na krosu »Dela« v ljubljanskem Tivoliju, odlično uvrstila.

Nad 300 sodelujočih iz močnih atletskih centrov ter pripadnikov JLA, saj so nastopili najboljši slovenski tekači, tekači iz Hrvaške, Avstrije in Italije, so dosegli Ptujčani lep uspeh.

Mladinke — ekipno 5. mesto, najbolje plasirana Ptujčanka Sonja Hoškar na 9. mestu, pri mladincih ekipno 7. mesto, najbolje plasirani pa je bil nedvomno mladi talentirani tekač Zohar, ki je dosegel skupno s Tajnikarjem, Milcom Jambrešičem in Avstrijcem Fieissnerjem mesto takoj za zmagovalcem Liscem. Pri članicah odlično 2. mesto, ekipno v postavi Vrabi 8. mesto, Cestnik 9. mesto, Kokol 10. mesto in Zemljarič 15. mesto, pri članih 6. mesto ekipno, med posamezniki brez vidnejšega mesta.

Čprav vreme tudi letos ni bilo naklonjeno prirediteljem, je 5. kros »Dela« v or-

ganizaciji AZS uspel. Ptujski tekmovalci so s svojo udeležbo ponovno dokazali, da raste v Ptuj mladi rod atletov in atletin, ki nedvomno zaslužijo, da končno dobijo svoje vodstvo in da pričnejo z nestrnimi trenin-gi, saj bodo nedvomno uspehi še večji.

Četverboj Varaždin — Križevci — Slovenj-gradec — Ptuj

V nedeljo je bila Zveza borcev NOB Ptuj prireditelj prvega srečanja 4 občin v treh športnih disciplinah in sicer v kegljanju, šahu in streljanju. Rezultati so naslednji: kegljanje: Slovenj Gradec 344, Ptuj 327, Varaždin 316 in Križevci 309 po-drtih »egljav; najboljši posameznik Levatič, Var., 50

kegl. Šah: Varaždin 8,5, Križevci 7, Slovenj Gradec 6, Ptuj 2,5 očke. Najboljši posamezniki: Kovačič, Var., Bombakovič, Ptuj, Sume-njak, Slov. gorice.

Streljanje z zračno puško: Ptuj 450, Slovenj Gradec 446, Varaždin 445, Križevci 386 krogov. Najboljši posamezniki: Grkovič, Var. 166, Bric-man 161, Koželj, Ptuj 160 krogov.

Ta srečanja bi naj postala tradicionalna. Tekmovanje nameravajo še razširiti na druge občine ter verjetno tekmovali tudi v drugih disciplinah in tako je prireditelj spomladaj Slovenj Gradec.

Organizacija tekmovalja je bila odlična in gre ZB NOB Ptuj pohvala predvsem pa pobuda z njihove strani, da se člani ZB tudi na športnem polju srečujejo in zblížujejo.

PIONIRSKÉ BANKE

V Slovenski Bistrici, Poljčanah in na Polskavi bodo pionirji kmalu dobili »svoje« banke, tako nam je povedala direktorica podružnice Celjske banke v Slovenski Bistrici, Marija Godec. Vse formalnosti so sicer že opravljene, le uslužbenci banke bodo v prihodnjih dneh naučili mlajše kolege, kako upravljati z denarjem in kako urejevati knjige. Pionirji bodo potem vse posele vodili sami. Zbrani denar bodo porabili za šolske izlete in za nakupe najrazličnejših šolskih učbenikov ali re-

kvizitov. Pionirji si bodo lahko v svoji banki tudi izposojali denar za nakup kakšne knjige. Zamisel je vsekakor vredna pohvale in prav bi bilo, da bi bila tudi v celoti realizirana.

Zvedeli smo tudi, da je poslovanje ekspoziure bistriške podružnice v Poljčanah opravičilo obstoj. Na novo so v Poljčanah vpisali 170 vlagateljcev, nogi pa so se iz mariborske, bistriške in drugih bank »prepisali« na domačo. Ob koncu pa naj še zabeležimo, da so se hranilne vloge pri bistriški banki letos povečale za 23 odstotkov.

-d

Naša pisma

DOMOV! DOMOV!

Da je doma najtopleje, se zave človek šele takrat, ko se mora ločiti od doma.

Moja prva pot z doma je povezana z bridkimi spomini. Obiskovala sem prvi razred. Nekega dne sem hudo zbolela. Zdravnik je naročil, da moram takoj v bolnišnico. To je bil moj prvi odhod od doma in ne morem opisati, kako hudo mi je bilo, ko so me nesli iz hiše v rešilni avto. Jokala sem in prosila, naj ostanem doma, toda zaman. Vsi so me tolažili, da se bom kmalu vrnila. Mesec in pol sem v bolnišnici; vsak dan spraševala kdaj bom lahko šla domov. Spomnila sem se na vsak kotiček v domači hiši, kako so zjutraj, ko sem se zbudila, pele ptičke okrog oken, kako mi je mamica zvečer voščila lahko noč in kako sva se z bratom prepirala.

Nekega dne so me oblekli in že sem se veselila, da bom šla domov. Toda moja velika želja se ni uresničila, kajti odpeljali so me v zdravilišče na Dolenjsko. Tam sem tudi hodila v šolo. Imeli smo vsega na pretek, mene pa je vle-klo samo domov, domov.

Ko sem se po dveh mesecih vendar vrnila domov, sem se ponoči večkrat prebujala,

ker sem sanjala, da ne spim v svoji postelji. Prižgala sem luč in takoj spoznala, da so me mučile le grde sanje. Spet sem legla in sladko zaspala pod domačim krovom.

Tatjana Pungraič, VII a
osn. šola Gorišnica

ŽALOSTNO BREZ OČETA

»Na syidenjes«, sem rekla in odšla. Stopila sem nekaj korakov naprej, takrat pa je prišel izza vogala moj najmlajši bratec Milan. Od njega sem se zelo težko poslovila, ker smo komaj nekaj mesecev prej pokopali mnogo prezgodaj umrlega očeta. Moj dveletni bratec tako ne bo nikoli poznal svojega očeta.

Oče je odšel mnogo prezgodaj od nas ter zapustil našo mamo s petimi otroki. Vsi se ga spominjamo, najbolj pa midva z bratom, ki sva morala po njegovi smrti z doma. Brat je odšel k vojakom jaz pa sem morala iti v Velenje. To je zelo lepo mesto, vendar lepše kot je v mojem rojstnem kraju, v Juršovcih v okolici Desternika, ni nikjer.

Domov grem le poredko, ker imam preveč dela. Marija Rajšp, Velenje.

Prvi obisk delavskega pevskega zbor »Enotnost« iz Leobna v Ptuj leta 1968

leobenskem predmestju Donavitu, ki je eden od najmočnejših delavskih centrov Avstrije. Zbor je že pel pred tremi leti v Ptuj in ima večletne prijateljske stike s komornim moškim zborom DPD »Svoboda« Ptuj. Letos je zbor navezal prijateljske stike tudi z moškim pevskim zborom DPD »Svoboda« Kiričevci, ki bo spomladaj gostoval v Leobnu.

Zbor poje umetne pesmi, pesmi drugih narodov in domače narodne pesmi. Ima v svojih vrstah nekaj odličnih solistov.

Med člani pevskega zbor iz Leobna jih mnogo prihaja vsako leto v Jugoslavijo na počitnice in so nam prijateljsko naklonjeni. Zelo si želijo kulturnih stikov z nami. So preprosti in pošteni

rih je Donavitu po številu prebivalcev največje, obenem pa je tudi eno največjih delavskih središč Avstrije. Ima okrog 7000 zaposlenih delavcev v železarnah, ki proizvajajo letno okrog milijon ton profilnega železa, gradbenega železa, železniških pragov in drugega ter okrog osemsto tisoč surovega železa. Drugo največje predmestje je Göss z nad tisoč delavci. V tem kraju je razvita lesna predelovalna industrija, papirnica, tovarna gradbenega materiala, med najpomembnejšimi pa je svetovno znana pivovarna, v kateri letno proizvedejo čez milijon hl piva.

Leoben je sedež okraja, mestna uprava je trdno v rokah socialistov, ki močno podpira delavsko kulturno-

PUSTILI SO ME SAMEGA ...

Pred kratkim me je pot zanesla v Litmerk h gospodarju Jožetu Struču. Ima srednje veliko posestvo, ki ga z ženo Marijo sama obdelujeta. Imel je otroke, toda vsi so ga zapustili in odšli v mesta. Čeprav je delo na kmetiji težko, se ga Jože, čeprav je že star, ne ustraši. Našel sem ga na njivi, kjer je pull repo in ga ob tej priložnosti poprosil za kratek razgovor.

»Kako zmagujeta z ženo sama delo na kmetiji?«
 »Gre bolj težko. Če bi bila še oboja mlada, bi gotovo lažje šlo. Zdaj pri teh letih nisem več zmožen za lahkoto opravljati dela, kot sem ga včasih v mladosti.«

»Ali vam kdaj mogoče sosedje kaj pomagajo?«
 »Včasih. Veste, dohodki so mali, delavec pa hoče imeti delo plačano. Na svojem posestvu pa si tega seveda ne morem privoščiti, saj se včasih celo zgodi, da z ženo nimava denarja za najnujnejše.«

»Slišal sem, da ste no poklicu čevljar. Ali več ne opravljate tega dela?«

»Kaj malega za doma še naredim, toda drugim več ne morem. Nekaj zaradi te-

ga, ker poleg dela na posestvu nimam časa, nekaj pa tudi zaradi tega, ker mi je vid že močno upesal. Nosim očala, toda dokler sem imel še oči zdrave, sem si lahko privoščil delo tudi ponoči.«

»Pa otroci, se vrnejo kdaj domov?«
 »Da, včasih pridejo. Toda

Mariborsko gledališče v Ptuj

Po daljšem premoru bo v ponedeljek, 23. novembra 1970 na ptujskem odru zopet zaigralo mariborsko gledališče — tokrat Drabosnjak — Hartmanovo igro o izgubljenem sinu in sicer ob 16. uri za mladino ptujskih srednjih šol, ob 19.30 pa bo večerna predstava za odrasle.

Obisk predstave za mladino bomo organizirali po že vpeljanem načinu z dogovorom z ravnateljstvi odnosno s slavisti omenjenih šol. Zelo bi nam bilo ljubo, če bi dijake spremljal v gledališče po en profesor vsake srednje šole, mladino pa prosimo, da sama vzdržuje red in disciplino v gledališki hiši in da pride k predstavi brez zamude.

Za večerno predstavo imamo nekaj nad sto rezerviranih sedežev, ravno toliko pa je še prostih, vendar mnogi, ki imajo rezervirane sedeže, do zadnjega trenutka pred predstavo ne pridejo po vstopnice, tako da nikdar ne vemo, ali naj jim vstopnice zadržimo ali ne, zato objavljamo: vstopnice bodo na voljo v nedeljo, 22. novembra 1970 od 9. do 11. ure, v ponedeljek od 15. do 17. ure in tega dne uro pred predstavo — t. j. od 18.30 do 19.30 pri gledališki blagajni.

Nujno prosimo spoštovane obiskovalce, ki imajo vstopnice stalno rezervirane, da pridejo po vstopnice brezplačno v nedeljo, 22. novem-

ba je samo morda enkrat na leto. Prej, dokler sva z ženo bila še mlajša, so prišli večkrat, zdaj pa se mi zdi, da so na naju že začeli pozabljati.«

»Kako pa kaj letošnji prislužek?«

»Se kar. Upava, da bova uspela vse pravočasno pospraviti. Ko pa bo prišla zima, se bova nekoliko odpočila.« FK

Ta teden v naši bližnji zgodovini

20. novembra 1919 je bil v Berlinu kongres 10 predstavnikov komunistične mladine iz 13 dežel. Ustanovili so komunistično mladinsko interacionalno na podlagi programa III. internacionale.

1940. je Madžarska pristopila k trojni pogodbi, 23. novembra pa Romunija.

21. novembra 1935 — so na ljubljanski univerzi stavkali študentje tehnike iz protesta proti novi uredbi za tehnično fakulteto. 23. novembra so jih s solidarnostno stavko podprli študentje vseh fakultet.

22. novembra 1931 — so se začele v srednji in zahodni Istri kmečke demonstracije zaradi neznosnega gospodarskega položaja in proti uvedbi novih davkov. Trajale so do srede januarja 1932. Ker so karabinjerji aretirali več demonstrantk, so ženske organizirale ponovne demonstracije z zahtevo po izpustitvi aretirank in se spopadle s karabinjerji. Pokrajinske oblasti so prisilile, da so odpoklicale nekatere župane in tajnike fašistične stranke. Odprefi pa so morali tudi brezplačne javne kuhinje.

23. novembra 1921 — je namestniški IO KPJ začel izdajati v Beogradu legalni tednik Slobodna reč. Lastnik in urednik lista je bil Moša Pijade.

24. novembra 1925 — je izšel v Italiji zakonski odlok, po katerem so morali biti odpuščenj iz državnih služb vsi, ki niso bili politično zanesljivi in vdanj fašizmu.

1941 — so Nemci zasedli Rostov na Donu, 28. novembra pa vdrl čez Volgo.

1944 — je bil po ukazu GS NOV in POS na Dolenjskem formiran prvi avstrijski bataljon iz avstrijskih vojaških ujetnikov in prebeglih pripadnikov nemških sil.

25. novembra 1943 — je delegat CIK KPJ Svetozar Vukmanović-Tempo poslal Oblastnemu komiteju KPJ za Kosovo in Metohijo direktivno pismo z naročilom, da oblastni komite razvije politično delo med Šiptarji na svojem področju in formira med njimi čvrste vojaške enote.

1944 — je predsedstvo SNOS izdalo razglas o splošni mobilizaciji od 17. do 50. leta starosti.

26. novembra 1942 (26. in 27.) — je bilo v Bihacu I. zasedanje AVNOJ v navzočnosti 54 delegatov iz Srbije, Hrvaške, Črne gore ter Bosne in Hercegovine. Delegati iz Slovenije in Makedonije niso mogli prispeti. Zasedanje je začel Josip Broz-Tito. Poudaril je potrebo in pomen osrednjega političnega predstavništva narodnoosvobodilnega gibanja. Resolucija, ki je bila sprejeta po razpravi o vlogi in organizaciji AVNOJ je ugotovila, da je konstituiranje AVNOJ najvišji politični izraz čvrste enotnosti narodov Jugoslavije, njegova naloga pa vodstvo boja za njihovo osvoboditev in za enakopravnost v bratski skupnosti. AVNOJ je izvolil IO in osnoval 8 poverjeništev. V proglasu narodom Jugoslavije je poudaril nujnost boja proti okupatorjem in njihovim pomočnikom pa tudi proti reakcionarni ureditvi po zamislih begunske vlade.

Sum v kontracepcijske tablete

Izmed vodilnih ameriških kontracepcijskih tablet so nekatere umaknili iz proizvodnje in prodaje zaradi tega, ker je bilo laboratorijsko ugotovljena zveza med tabletami in nastankom tumorja na dojki poskusne psi-ce.

Tozadevno sporočilo ameriške zvezne uprave za hrano in zdravila opozarja, da je vsaka panika neumestna, ker nič ne dokazuje zveze med tabletami in tumorjem na dojkah pri ženskah.

Iz prometa vzete tablete so predstavljale 15–20 odst. prodanih tablet.

Ustavljena je proizvodnja in prodaja tablet C-quens in Provest, pri katerih je ugotovljen kvaren učinek na zdravje poskusnih psic. Ugotovljeno je, da se je razvijal tumor pri teh psicah pri 10 do 25-kratnih količinah ustreznih kemikalij od tistih, ki so bile v tabletah, ki so bile na tržišču. Vsekakor novotvorbe niso bile zločeste narave.

Glede na razlike med vrstama in količine, teh ugotovitev ni mogoče ustrezno obravnavati glede na ženske, je rečeno v poročilu. Vendar je boljše ustaviti proizvodnjo tablet, ki ne nudijo nobenih posebnih prednosti pred drugimi tovrstnimi tabletami, zaključuje poročilo.

Ob 100-letnici rojstva V. I. Lenina

Spominu 100-letnice rojstva V. I. Lenina se pridružujeta igralca Slovenskega narodnega gledališča Hermina in Boris Kočevar, ki bosta predstavila na ptujskem gledališkem odru v petek, 20. nov. 1970, ob 19.30 (mladinska predstava bo v četrtek ob 16.30) dr. Bratka Krefta Balado o poročniku in Marjutki, ki govori o enem izmed tisočerih krvavih bojov med pripadniki rdeče armade in belogardisti v času oktobrske revolucije, ki je besnela ob zatonu carske Rusije.

Vstopnice za večerno predstavo bodo na voljo pri gledališki blagajni v četrtek, 19. 11., in v petek, 20. 11., vsakokrat ob 15. do 17. ure in eno uro pred predstavo, t. j. v petek od 18.30 do 19.30.

Brez luči na cesti

Večkrat se vozim ponoči po cestah izven Ormoža. Pri tem srečanju ali dohitevam voznike vpreg, ki nimajo luči ob levi strani voza. Sedaj v jeseni je res dan kratek in marsikaterega kmeta dohiti na polju ali v gozdu tema in ker se mora nujno peljati po glavnih prometnih cestah, se mu lahko zgodi, da bo to njegova poslednja vožnja. To se lahko zgodi seveda le, če tak voznik nima luči ob levi strani voza. Prav gotovo voznik avtomobila ne bo mogel opaziti voza od daleč, če na vprežnem vozu ne bo luči. Če pa sofer zagleda v temi migotajočo lučko, bo takoj vedel, da se pred njim ne-

kaj ali nekdo nahaja. Začel bo zavirati in bolj pazljivo voziti in ko se bo pripeljal bliže, bo šele ugotovil, kaj je pomenila ta sicer tako neznatna lučka. Vendar je to nekaj drugega, kakor pa če se nenadoma pred soferjevimi očmi prikaže voz in ker je mogoče že tik za njim, ne utegne pravočasno zavreti ali prehitovati, pač pa bo prav gotovo zapeljal vanj.

Prometni organi bi morali nekoliko strožje postopati z nediscipliniranimi vozniki vprežnih voz, ki ogrožajo življenje drugim in sami sebi.

Kino

GORIŠNICA
 22. novembra ameriški film **POT NA ZAHOD. LJUTOMER**

21. in 22. novembra ameriški film **GRAND PRIX**; 25. novembra ameriški film **KRAKATOU — VZHODNO OD JAVE. ORMOZ**

21. novembra kolumbijski film **UGANI, KDO PRIDE NA VEČERJO**; 22. novembra angleški film **SMEŠNE STVARI SO SE DOGODILE NA POTI V FORUM. PTUJ**

20. novembra nemški film **PRISEGA INKOV**; 21. novembra **VESELI REKRUT**; ob 19. uri pa jugoslovanski film **BITKA NA NERETVI**; 22. in 23. novembra ameriški film **TARZANOV TAJNI ZAKLAD**; 24. in 25. novembra fr.-šp. film **LAS VEGAS, TOMAZ PRI ORMOZU**

22. novembra ameriški film **SIERRA CARIBBA. VELIKA NEDELJA**

21. novembra angleški film **SMEŠNE STVARI SO SE DOGODILE NA POTI V FORUM**; 22. novembra kolumbijski film **UGANI, KDO PRIDE NA VEČERJO. ZAVREČ**

22. novembra francoski film **RIFIFI V PANAMI**.

FK

Otrok želi biti odrasel

Po šestem letu se otrok zelo spremeni. Bolj samostojen postane in kar nepotrpežljiv s starši. Važno se mu zdi tisto, kar govorijo in delajo drugi otroci. Poglobi se mu čut odgovornosti za tiste stvari, ki se njemu zdijo pomembne. Njegova vest postane lahko tako neizprosna, da ga peče za vsako malenkost, recimo, če na pločniku ne prestopi vsake špranje. Zanimati se začne za neosebne stvari, kot so matematika in motorji. Skratka, začne se otresati svoje odvisnosti od staršev in kot odgovoren državljan zavzemati svoje mesto na svetu. Kolikšen razloček med njim in triletnim ali petletnim otrokom!

Globoko v svojem srcu ima otrok svoje starše rad tudi po šestem letu, le da tega po navadi na zunaj ne pokaže. Pogosto nima rad, da ga mati poljublja, zlasti ne vpricho drugih ljudi. Pa tudi nasproti drugim odraslim je bolj hladen, če mu niso prav posebno všeč. Nič več ne mara, da bi ga mati imela rada kot

lastnino ali ljubega otroka. Dobivati začne svoj osebni ponos in želi, da bi drugi upoštevali njegovo osebnost. Iz želje, da bi se otresel odvisnosti od staršev, hodi po navete in pouk k drugim odraslim ljudem, ki jim zaupa. Ni pozabil moralnih norm, ki so mu jih vcepljali starši. V resnici so se mu medtem že tako zelo vtisnile v dušo, da jih ima zdaj že za svoje. Nejevoljen je, če ga starši neprestano spominjajo na njegovo dolžnost, zakaj zdaj že dobro ve, kakšne dolžnosti ima, in želi veljati za vestnega človeka.

V tej starosti je otrok kuhan in pečen v družbi. Zbere si nekaj prijateljev in že sklenejo ustanoviti tajno družbo. Včasih niti sami ne vedo, kaj je v njihovi družbi tako skrivnostnega, da mora ostati tajna. A najbrž si želijo tajnosti zato, da bi dokazali, da so si zmoini sami vladati, če jih odrasli in majhni otroci pustijo pri miru.

Videti je, da se otrok, ki

želi biti odrasel, bolje počuti, če se družba drži z drugimi enako mislečimi otroki. Tako nastala družba skuša potem svoje nazore vsiliti še drugim otrokom s tem, da jih izolira ali napade. Odraslim se zdí to nasilno in kruto, in sicer zato, ker smo odrasli vajeni, da pokažemo drug drugemu svoje neodobravane velike bolj rafinirano.

V tej starosti se začne otrok odpovedati »imenitnim« besedam in nabirati grobih. Obleko in prihesko hoče imeti po isti modi, kot drugi otroci. Včasih hodi z odvezanimi čevlji, pri jedi pozabi na lepo vedenje, prihaja jest z umazanimi rokami, si z roko podpira brado in maši jed v še polna usta. Razmišljeno binglja z nogami in tolče ob mizo. Plašča nikoli ne obesi na obešalniki, marveč ga zažene, kamor je. Vrata pušča odprta ali pa z njimi loputa. Dela po tri stvari naenkrat, ne da bi se tega zavedal — toda otrok se kljub vsemu normalno razvija.

Kako ravnati z njim? Mogoče mu boste spregledali kašne drobne muhe, morate pa vztrajati pri stvareh, ki se vam zde važne. Sitnarjenje in ukazovalnost otroka dražita in ga podžigata k temu, da podzavestno kljubu-

NA HRBTU ALI NA TREBUHU

Sleherna mati si želi in prizadeva, da bi bili njeni otroci visoke postave, vitki in ravni. Zato jih hrani s sestavinami, ki pospešujejo visoko rast in vitkost. Pri tem pa čisto zgreši napake, ki ne ostanejo brez posledic za življenje, saj zahtevajo od dojenčka ali otročka več, kakor je mogoče doseči.

Napaka, ki jo napravimo pri otroku v razvoju, se kaže čisto v tem, da ga prekmalu posadimo v stol k sedenju. To je popolnoma zgrešeno. Ko se otrok privadi sedenja, pa ga spet silimo k stoju, kar tudi kvarno vpliva na njegov razvoj. S tem, da otroka prezgodaj posadimo na stol, nato pa zahtevamo od njega naj še stoju, grešimo v škodo njegovega zdravlja. Obe ti stvari sta napačni, ker izpodrežeta krepčanje hrbtnice, torej stvari, ki bi se ji morali vsekakor izogniti. Hrbtnica namreč nosi vso težo telesa, zato mora biti dobro razvita in krepka, da breme vzdrži. Moramo jo jačati, ne slabiti. Mišičevje hrhta pa je pri majhnem otroku slabo razvito in vsaka ura, ki jo otrok prebije v neustrezni držji, lahko izzove kvarne posledice. Zato priporočajo izkušeni strokovnjaki, naj bi otrok v svojem de-

tinstvu kolikor mogoče dolga ležal. V ležečem stanju g pustimo vse dotle, dokler a s lastnimi močmi ne postav na noge. Zopet napak pa bi bilo, če bi pustili, da otrok leži vedno na hrbtni strani. Samo z ležanjem se mišice ne krepijo dovolj. Najprej mernejša lega za otroka razvoju je ležanje na trebuhu. Otroku ta lega nadvse prija, ker se uči dvigati glavo in vrat. S tem se izdatno krepijo hrbtna mišice ter postanejo močne in odporne. Na trebuhu ležeči otrok a tudi kmalu začne plaziti po tleh in se prej ali slej sam od sebe postavi na noge. Tudi za igranje priporočajo izkušeni zdravniki otrokom najraje trebušno lego.

Ptujčani zmagali

V minuli številki Tednika smo bralce napačno obvestili, da so v II. slovenski šahovski ligi zmagali šahisti iz Slovenske Bistrice. Do napake je prišlo, ker nismo razpolagali z rezultatom zadnjega kola, v katerem so Ptujčani premagali Ljutomer kar z 8:0, to pa jim je tudi prineslo prvo mesto. Zadnjem kolu so bili doseženi naslednji rezultati: Ptuj — Ljutomer 8:0, Bistrica — Lendava 5:2, Zagorje — Velenje 4,5:3,5. V I. slovenski ligi sta se uvrstili ekipi Ptujja in Slovenske Bistrice. Ptujčani so že bili v družbi najboljših slovenskih klubov, Bistričanom pa je to uspelo prvič.

Končna lestvica:

Ptuj	5 4 1 0	28
Bistrica	5 4 1 0	27,5
Zagorje	5 3 0 2	22
Lendava	5 2 0 3	17
Velenje	5 1 0 4	17
Ljutomer	5 0 0 5	8

Občinska nogometna liga

V nedeljo je bilo odigrano IX. kolo v zahodni skupini, ter so bili doseženi naslednji rezultati: Skorba — Videm 3:5; s to zmago si je Videm že zagotovil naslov jesenskega prvaka v zahodni skupini, dočim se lahko Skorba še dvigne v lestvici na višje mesto, ker še mora odigrati dve zaostali tekmi.

Kidričevo — Kungota 8:1 visoka zmaga Kidričevega ponovno potrjuje napredok te ekipe in efektivnost njenih napadalcev v zadnjem delu tega tekmovanja.

Gerečja vas — Kungota 2:0; brez borbe pa so bile predane tekme Leskovec — Hajdina 3:0 in Gerečja vas — Lovrenc 3:0.

Lestvica bo objavljena po končanem tekmovanju.

Aluminij: Drava 2:2

V slovo jesenskega dela tekmovanja sta se v Kidričevem srečala stara znanca, ki sta prikazala dopadljiv nogomet. Tekma je bila borbena igra, v polju enakovredna, predvsem pa v pravem fair play duhu, tako da sodnik Bojnec iz Murske Sobotne, ki je sodil prav dobro, ni imel težjega dela.

Ekipi sta nastopili v naslednjih postavah:

ALUMINIJ: Djurič (Božanč), Frčec, Perič, Vodušek, Muršec, Čule, Slavkovič, Karanovič, Lončarič (Todorovič), Krnič, Nikolič.

DRAVA: Skorjanc, I. Planjšek, Markovič, Vrbanec, Korošec, Kranjc, Knežević, Rob, Hadler (Kostanjevec), Špehonja, V. Planjšek.

Vreme žal ni bilo naklonjeno derbiju, saj je pred in med tekmo deževalo, tako je bil teren spolzek in težak za igro.

Prepozen finiš

Osankarica—Rudar (2:1)

V nedeljo je bilo končano tekmovanje jesenskega dela v vseh slovenskih nogometnih ligah. Osankarica iz Slovenske Bistrice je v SCNL nastopila na domačem igrišču proti moštvu Rudarja iz Velenja. Po lepem in sončnem dopoldnevu je nogome-

Obe ekipi sta kaj kmalu uredili svoje vrste ter pričeli napadati z željo po zadetku in vodstvu. Vse do 22. min. smo čakali, da se je mreža zatresla. Vodstvo za Aluminij je dosegel Lončarič. Po močno streljani žogi Krniča se je ta odbila po slabem posredovanju vratarja in v naletu ni imel težkega dela spraviti jo v mrežo.

Vodstvo ni trajalo dolgo; 8 min. zatem Drava izenači, ko je v veliki gneči bil Vrbanec najvišji in je žogo usmeril pod samo prečko. Nekaj kasneje Kranjc poviša rezultat na 2:1 in tako se je končal tudi prvi del igre.

V nadaljevanju sta ekipi, zdaj ena zdaj druga dominantni na igrišču in v 72. min. Krnič izenači ter s tem postavi končni rezultat. Želja obeh do konca je bila, da bi zmaga, toda po prikazani igri je najpravičnejša delitev točk, saj sta tako oba zasedla zelo visoko uvrstitev v lestvici, in sicer Aluminij na 4., Drava na 6. mestu, oba s 12 točkami, to je 3 točke zaostanka za jesenskim prvkom Svobodo.

taše ponoldne pozdravil dež in jih močil vso tekmo. Kljub temu pa okoli 300 gledalcev ni ostalo razočaranih. Bistričani so se zavedali kritičnega položaja na lestvici in so že od vsega začetka zaigrali zelo dobro. Takoj po začetnem žvižgu so pričeli

napadati, v sedmi minuti pa je Zeleniču uspelo ukaniti gostujočega vratarja. Tudi po vodstvu domačinov je bila igra zelo zanimiva in kljub spolzkemu igrišču na zadovoljivi tehnični ravni. Gostje so se sredi prvega polčasa otresli pritiska in izvedli nekaj nevarnih akcij, ki pa so se končale ob zanesljivi obrambi Osankarice in vratarja Kotarja. Premoči Velenjčanov pa je bila le kratkotrajna. Bistričani so spet pričeli z organizirano igro in Zelenič, ki je bil v nedeljo zares izredno razpoložen, je dosegel še zadetek, ki pa ga je sodnik razveljavil, čeprav smo imeli vtis, da je bil dosežen povsem regularno.

Z zanimanjem je bilo pričakovati drugi del igre, ki je prinesel veliko razburljivih situacij pred vratarjem gostov. Že v drugi minuti je sodnik zaradi nešportnega vedenja izključil iz igre velenjčana Bizjaka. Pričakovati je bilo, da bodo Bistričani to dobro izkoristili. Nekaj minut po izključitvi je Zelenič še enkrat pokazal strelske sposobnosti, ko je povedel Osankarico v vodstvo z 2:0.

Bistriški nogometaši so nato valili napad za napadom, nespretni napadalci pa niso znali izkoristiti tudi najbolj idealnih priložnosti za gol. Tako so nekajkrat stoodstotne priložnosti zapravili Čolič, dvakrat strelec Zelenič in V. Golob. Namesto, da bi Bistričani premoči izrazili z visoko zmago, pa so gostje pet minut pred koncem srečanja rezultat znižali,

krivec za ta gol pa je bil Pristovnik, ki se je hotel pograt z gostujočim napadalcem.

Prvo zmago na domačem igrišču so z zadovoljstvom pozdravili tudi ljubitelji nogometa v Slovenski Bistrici, ki se jih je zbralo okoli 300. Zmaga v zadnjem kolu pa je prišla nekoliko prepozno. Vsekakor obstajajo realne možnosti, da Bistričani spomladi nadoknadijo zamujeno. V zadnjih srečanjih so dokazali, da znajo zaigrati odlično in premagati kategoriki enajsterico iz SCNL. Ne smemo pozabiti, da se Velenjčani borijo za prvo mesto in s tem za uvrstitev v slovensko nogometno ligo.

Ob koncu sezone pa moramo ob igralčih pohvaliti tudi trenerja Ržeka, ki kljub težavnemu položaju ni klonil.

Osankarico so zastopali: Kotar, Stegne, Tkavc, Vasič, Pristovnik, Kočev, V. Golob, M. Golob, Zelenič, Kurež, Čolič (Ker), srečanje pa je sodil Jurič iz Črne na Koroškem.

Lestvica:

Fužinar	11 6 5 0	18: 9 17
Steklar	11 6 3 2	24:14 15
Slivnica	11 5 4 2	12:10 14
Olimp	11 5 3 3	22:12 13
Rudar	11 6 1 4	21:15 13
Dokležovje	11 6 1 4	20:14 13
Kovinar	11 5 3 3	19:14 13
Pohorje	11 3 4 4	21:24 10
Dravinja	11 3 3 5	17:17 9
Osankarica	11 2 2 7	8:20 6
Peca	11 1 3 7	12:25 5
Smartno	11 1 2 8	6:26 4

Pomen pravilne prehrane

za razvoj šolskega otroka

Pravilna prehrana razvijajočega se organizma pri otroku je zelo važna. Če je otrok pravilno hranjen, je zdrav in odporen proti nalezljivim boleznim. Zdrav otrok dosegla večje uspehe v šoli, pozneje pa v poklicu in je tudi zelo srečen in zadovoljen. Ali ne želimo tega vsakemu otroku, kaj šele lastnemu!

Pravilna prehrana šolskega otroka in otroka sploh mora biti sestavljena tako, da vsebuje taka živila, ki vsebujejo vse tiste snovi, ki jih razvijajoči se organizem potrebuje. Te snovi so: beljakovine, ogljikovi hidrati, maščobe, rudninske snovi, predvsem kalcij, fosfor in železo ter vitamini.

Od beljakovin so za razvijajoči se organizem važnejše beljakovine živalskega izvora, to so tiste, ki se nahajajo v mleku in mlečnih izdelkih, jajcih, mesu in mesnih izdelkih, drobovini in ribah. Šolski otrok rabi 2 g beljakovin na 1 kg telesne teže. Od tega naj bo polovica beljakovin živalskega izvora. N. pr. deček 13—15 let potrebuje dnevno približno 80 g beljakovin, 40 g naj jih bo torej živalskega izvora. To količino beljakovin otrok dobi, če dnevno zaužije 10 dkg pustega, nemastnega mesa in 10 dkg skute ter 2 dl mleka; ali če zaužije trideset litra mleka, 1 jajce in 5 dkg sira; ali pol litra mleka in 15 dkg rib in podobne kombinacije živil. Organizem potrebuje beljakovine v prvi vrsti za zgradbo telesa in so zato neobhodno potrebne.

Ogljikovi hidrati in maščobe dajejo organizmu potrebno energijo za njegovo dejavnost: igro, učenje, delo doma itd. Živila, ki vsebujejo mnogo ogljikovih hidratov so: kruh, testenine, riž, krompir, sladkor, čokolada itd., na maščobah pa so bogate: vse vrste masti, olja, margarina, surovo maslo, svinjsko mastno meso, slanina itd. Pri otrokih med 11 in 14 letom je treba paziti, da ne dobe preveč maščob in ogljikovih hidratov in se ne začno debeliti.

Rudninske snovi potrebuje organizem predvsem za pravilno zgradbo okostja, zob in krvi, zato ne smejo manjkati v prehrani. Na kalcij so bogata naslednja živila: mleko, skuta, sir, jajčni rumenjaki, ribe, peteršilj, ohrovt, por, limone, jagode itd. Železo pa vsebujejo: drobovina (jetra, srce), ovčje meso, jegulja, jajčni rumenjak, špinata, endivija, suho sadje itd. Vsa ta živila morajo sestavljati otrokovo prehrano.

Vitamine potrebuje organizem v majhnih količinah. V hrani morajo biti zastopani, ker jih telo samo ne more u-

stvarjati. Organizem jih potrebuje za pravilno rast in za zaščito pred boleznimi. C, A, B vitamini so predvsem v sadju in zelenjavi, A, B, D, K in E pa v mleku, drobovini, ribah, jajcih in surovem maslu.

Pravilna prehrana šolskega otroka mora biti sestavljena tako, da bo pestra, mešana, ker bo le tako zdrava. V dnevni prehrani ne sme manjkati nobeno važno hranilno: beljakovine, rudnine, vitamini, ogljikovi hidrati in maščobe. Posebno pozimi je težko uskladiti potrebe organizma s prehrano, ker nam zmanjka potrebne sveže zelenjave in sadja. Zato pridno segajmo po kislem zelju, ki

je bogat vir vitaminov C in A, čimvečkrat ga pripravimo v surovi obliki, kot solato. Prav tako ne smejo manjkati v prehrani ohrovt in brstični ohrovt, por, cvetača, endivija, hren, črn koren, korenje, rdeča pesa itd. Poleg zelenjave je pomembno za prehrano šolskih otrok tudi južno sadje, ki ga ne bi smeli pogrešati noben otrok. Res je nekoliko drago, vendar premislimo, če lahko prištedimo zanj kje drugje. Več koristi otrokom pomaranča ali limona, kot pa bonboni ali napulitanke ali jabolka, čeprav tudi te ne smejo manjkati v prehrani, ker vsebujejo veliko jabolčne kisline, ki uravnava prebavo.

Betka odhaja

Naša gospodinjska pomočnica je odpovedala službo. Zahteva višjo plačo, ne boljšo družino. Popolnoma jo razumem... Samo pri nas ji ne zmoremo zvišati plače. Ne zmoremo dvakratno zvišati izdatkov za gospodinjsko pomočnico.

Ločujemo se sporazumno, prijateljski. Na dan odhoda me je Betka vprašala:

»Kako je s spričevalom?«
»Spričevalom? Seveda, spričevalo, pravim. Zadnji dan ste tukaj. Ali imate kakšne posebne želje, ki bi jih naj zapisal v spričevalo?«

»Jaz sem ga že napisala,« mi reče Betka. »Manjka samo podpis. Ali naj ga vam preberem, če se strinjate?«

Začuden sem jo pogledal. Človek se tako počasi prilagaja novim razmeram in navadam.

»Prosim, preberite!« pravim.

Betka prične brati in jaz poslušam:

»Zares mi je hudo, ko se ločujem od nje. Bila je zelo prijetna in vedra, nikoli trmasta, nasprotno — vedno je bila požrtvovalna, čista in pedantna kuha odlično, njena umetnost pri pripravljanju peciva zasluži pohvalo. Nikoli ni bila slabe volje, ni terjala, da bi bila njena beseda zadnja; bila je uvidevna in pridna, lepo je pazila na otroke in jih vzgajala, vsak večer jih je spravljala v posteljo; pomagala je pri delu kolikor je mogla. To je bilo lepo obdobje najinega skupnega sodelovanja in danes, ko se poslovilja, si želim iz vsega srca vse dobro vnaprej zdravje in srečo...«

»To je zares lepo spričevalo, Betka, toda vi ste si ga tudi zaslužili,« sem rekla.

»Naj ga podpišem.«

»To je zares lepo spričevalo, Betka, toda vi ste si ga tudi zaslužili,« sem rekla.

»Naj ga podpišem.«

»To je zares lepo spričevalo, Betka, toda vi ste si ga tudi zaslužili,« sem rekla.

»Naj ga podpišem.«

»To je zares lepo spričevalo, Betka, toda vi ste si ga tudi zaslužili,« sem rekla.

»Naj ga podpišem.«

jem jaz vam. Jaz ga ne potrebujem! Minili so časi, ko so ljudje od gospodinjskih pomočnic terjali spričevala. Vi pa boste, ko boste poka-

zali tako lepo spričevalo, ki sem vam ga napisala, mnogo laže našli novo gospodinjsko pomočnico...«
A. Merz

Nekaj nasvetov za starejše ljudi

Ustrezna teža je osnovno vodilo za človekovo zdravje v starosti. Za moškega pri 60 letih, ki je 175 cm visok, je pravilna teža 70 kg, za 165 cm visoko žensko istih let pa 60 kg.

Kako naj si starejši človek okrepi organizem in ohrani mladostnost? Starejšemu človeku ni potreben daljši počitek, pač pa večkrat na dan. Znano pa je, da upokojeenci, ki samo lenarijo, hitro zbolijo, čeprav so bili v službi zelo zdravi.

S pravilno prehrano in s higijenskim ukrepom lahko zdravstveno stanje starejših ljudi izboljšamo in njihovo življenjsko dobo podaljšamo, z delom pa se obnavlja organizem in ohranijo duševne sposobnosti.

Seveda je najvažnejša pri starih ljudeh prehrana. Naj navedemo zato nekaj primerov zanje primerne hrane za vse dnevne obroke:

ZAJTRK:

Mleko, kakav ali bela kava. Kruh iz debele moke ali prepečenec. Surovo sadje, skutin namaz, med in surovo maslo. Priporočajo pa tudi redkvice ali paradižnik.

MALICA:

Sadne ali mlečne pijače,

jogurt s pomarančami in nekaj kruha. Nemasten sir, nemastna klobasa, tedensko pa le 2 do 3 jajca.

KOSILO:

Sadne solate ali zelenjavne juhe z mnogimi zelišči. Nemastne mesne, ribje ali skutine jedi. Krompir in mlevski izdelki le v majhnih količinah. Mnogo zelenjave. Dodatek po kosilu naj ima rajši manj ogljikovih hidratov in več beljakovin.

VEČERJA:

Večerja naj bo najkasneje ob 18. uri in zelo zmerna. Testenine, malo mesa, ribe, jajca, skuta, zelenjava, sadje, kompoti, čežana. Posebno primerni so narastki ali obloženi kruhki z nemastnim narezkom, nekaj keksov ter mlečne ali sadne pijače ali cvetlični čaji.

V starosti je posebno važna redna kontrola telesne teže. Pretirano uživanje kalorične hrane povzroči obremenitev srca in visok krvni pritisk, pač pa so rudninske snovi in vitamini pri starih ljudeh zelo važni.

Starejši človek naj se izogiba živčni napetosti, naj si poskrbi kako razvedrilo in se po možnosti veliko sprehaja v naravi.

TVD »PARTIZAN« PTUJ

URNIK TELOVADBE

Oddelek	čas	telovadnica	vaditelji ali pomočnik
CICIBANI	ponedeljek od 15.—17.	ESS	Jelka Berlič
ML. PIONIRKE	torek od 16.—18.	ESS	Boža Horvat
ML. PIONIRJI	četrtek od 16.—18.	ESS	Jože Štrafela
ST. PIONIRKE	sreda od 18.—19. petek od 18.—19.	»Mladika« »Mladika«	Marjeta Finc Marjeta Finc
ST. PIONIRJI	ponedeljek od 18.—19. četrtek od 18.—19.	»Mladika« »Mladika«	Stevo Ečedin Stevo Ečedin
MLADINKE	sreda od 19.—21.	»Mladika«	Ida Lepej in Heda Kreutz
MLADINKE	petek od 19.—21.	»Mladika«	Ida Lepej in Heda Kreutz
MLADINCI	ponedeljek od 19.—21.	»Mladika«	Oto Mesarič in Boris Zohar
	četrtek od 19.—21.	»Mladika«	Oto Mesarič in Boris Zohar
ML. ČLANICE	petek od 19.—20.	ESS	Boža Horvat
ML. ČLANI	torek od 19.—21.	»Mladika«	Oto Mesarič Boris Zohar Jože Štrafela ml.
ST. ČLANICE	ponedeljek od 19.—20.	ESS	Jelka Berlič
ST. ČLANI	torek od 19.—21.	ESS	Stevo Ečedin

Opomba: Vstop v telovadnico je dovoljen le v telovadnih copatih oziroma telovadnih čevljih in v navzočnosti va ditelja-ice, prvega ali drugega pomočnika-ice.

predsednik
Jože Štrafela,

DOMISLICE

— Dve leti potrebuje-
mo, da se naučimo govo-
riti, petdeset, da se nau-
čimo molčati.

(E. Hemingway)

— Pravilno živimo, če
se ne kesamo za včeraj
in nimamo strahu pred
jutri.

(J. Debu-Bridel)

— Lomilci src lajajo
navadno le že počena
srca.

(Malien Pacha)

— Darovati se pravi
— dati drugemu listo,
kar bi radi sami obdr-
žali.

— Najvažnejša živ-
ljenjska resnica: vsako
zlo zmanjšati na pol,
vsako dobro podvojiti.

(Halldor Laxness)

— Najnevarnejši ljud-
je so razočarani ideal-
sti.

(Halldor Laxness)

— Huje je ne razume-
ti kot ne vedeti.

(R. Oppenheimer)

— Kdor veliko pre-
mišlja o posledicah, ne
bo nikoli ukrepal.

(G. Bidault)

— Neumne misli se
vrlijo vsakemu po gla-
vi, toda pametni jih za-
molči.

(Wilhelm Busch)

Stari nauki za zakonce

Pitagora, Ksenofon, Plato, Aristotel in drugi filozofi antike obravnavajo v svojih spisih večkrat tudi zakonsko življenje in dajejo napotke, kako je treba ohraniti ljubezen in srečo v družini. Mno-gostranski zgodovinar Plutarh je posvetil novoporočni dvojici niz nauk, ki jih je povzel iz bajeslovnih in zgodovinskih zgodb ter jih preoblikoval v poučne parabe. Ta opozorila kažejo strogo odtujenost atenskih in starorimskih žena, ki je bila v hudem nasprotju z življenjskimi nazori, ki so vladali med Junci (Sapho) in v Sparti, pa tudi ob času ženske emancipacije v starem cesarskem Rimu. Danes smo pri nas izenačili žensko z moškim, dali smo ji vse družbene in politične pravice, kljub temu pa vsebuje dvatisočletna življenjska modrost marsikatero zrno, ki lahko oplodijo tudi sodobno življenje.

Kakor se razplameni ogenj če vanj vržemo otep slame ali prgišče plev, toda začne kmalu pojemat, če mu ne prinašamo novega netiva, tako moramo smatrati strastno ljubezen mladih novoporočencev za nekaj trenutnega, zgolj telesnega, kar se ne bo obdržalo in ohranilo, če se ljubezen ni zasidrala v srcu, duši in pameti.

V afriškem mestu Leptisu vlada običaj, da stoji nevesta v hiši dan po poroki pred tačo z namenom, da bi si izprosil na posodo lonca za kuhanje kosila. Tašča pa njeno prošnjo zavrne — ne

zaradi tega, ker takšnega lonca nima, ampak zato, da odklonitev ne izzove zamere v prihodnje. Nevesta se mora torej že prvi dan obrzdati, privaditi prijaznosti, potrpežljivosti, nečimrnosti in se odreči slabi volji — kar vse jo čaka na dolgi poti bodočega življenja. Kot tašča ima moževa mati pravico biti ljubosumna na snaho, ker ji je vzela sina. Kajti matere, kakor vemo, ljubijo bolj sinove od hčera, ki se raje obešajo na očeta. Proti vsem tem nevšečnostim se mora snaha v novi domači hiši oboževati in približati možu, ne da bi s tem kakorkoli prizadela možovo ljubezen do njegove matere.

Pametna nevesta izkazuje tasto in tašči v hiši največje spoštovanje. S tem si pridobi njuno naklonjenost in tudi ljubezen.

Herodot nima prav v svoji pravljici o Gygesovem prstanu, ko pravi, da odlaga žena s svojo obleko obenem tudi svojo sramežljivost. Nasprotno! Krepostna žena se samo preobleče v obleko sramežljivosti, ki postane med njo in možem nova vez v globoki ljubezni.

Ko je Antipater posumil v Fokions in mu očital neko nevredno dejanje, mu je ta odgovoril: »Zapomni si dobro, da ti ne morem biti v eni osebi prijatelj in prilizovalec.« — Tako mora misliti tudi mož o svoji ženi. Če hočeš v nji imeti ženo, ne moreš zahtevati, da ti bodi obenem tudi ljubica, če pa hočeš imeti ljubico, se moraš

odreči ženi.

Perzijski kralji so na začetku gostij posajali svoje žene poleg sebe. Ko pa je prišel čas razveseljevanja, razneženosti in opoja, so žene poslali stran in povabili bližje plesalke in priležnice. S tem so prihranili svojim zakonskim družicam vse tisto, kar odvrta žensko od moškega in moškega od ženske.

Strogi Kato je pognal Rimljana, ki je poljubil njegovo ženo vpricho njegove hčere, iz senata. Morda se bo komu zdelo, da je ravnal prestrogo. Toda če je nedostojno ljubkovanje v navzočnosti drugih ljudi, čemu ne bi bilo izzivalno tudi obrekovanje in opravljanje, ki se vedno pojavi, kadar se ljudje prerokajo in očitajo medsebojne napake?

Z zlatom in žlahtnimi kamni okrašeno zrcalo je brez vrednosti, če nam ne pokaže prave podobe obraza, ko se pogledamo vanj. Prav tako nam niti najmanj ne koristi bogata žena, če se njen značaj ne ujema z moževim značajem.

Rimskemu vojskovodji Emiliju Pavlu so očitali prijatelj, da je nagnal iz hiše svojo sposobno, bogato in lepo ženo. On pa si je sezul čevelj in rekel: »Tudi ta čevelj se mi zdi na pogled lep in brez napake, a vendar mi ne more nihče povedati, kje me žuli! Zato naj se nobena žena ne zanáša na svojo sposobnost, lepoto in bogastvo, ampak na to, s čimer bo privezala nase svojega moža.

Žena mora imeti sposobnost ustrezno občevati z ljudmi, ne pa jih odbijati od sebe. Znati mora, kako se napravi red v hiši, biti mora vesela in vedra, s tem pa tudi prijetna in prikupna za vsakogar.

Praktičen nasvet

Dalje časa umazane steklenice težko očistimo, ker se je umazanija zasušila. Najprej jih moramo splakniti ter pustiti tekočino v njih, da se umazanija odmoči. Nato jih do polovice napolnimo z mrzlo vodo in natresemo vanjo v prah zdrobljeno oglje. Steklenice večkrat dobro pretresemo, da se nesnaga odloči, nato jih pomijemo še s toplo vodo.

Lahko pa jih očistimo tudi tako, da jih do polovice napolnimo s krompirjevimi olupki, nato jih napolnimo z vodo, zamašimo in pustimo na topleni nekaj dni, da začne vsebina vreti. Nato jih dobro pretresemo in do kosca pomijemo. Če nam prvič ni v celoti uspeš, postopek ponovimo.

Steklenice, v katerih smo hranili močno dišeče tekočine, pomijemo tako, da jih do polovice napolnimo z vodo, prlijemo nekoliko žveplene kisline in jih pustimo nekaj dni zaprte. Nato jih splaknemo z mlačno vodo.

Nasvet

Lasišče in lase najbolj negujemo, če glavo kar največkrat zmasiramo s čvrsto krtačo, pa naj ne bo iz nylona. Tako bo koža bolje prekravljena, kar ugodno vpliva na rast las in poveča njihov lesk. Glavo in lase umivajmo le vsake 3 do 4 tedne s toplo vodo in z maslnim nekalkičnim milom. Izpiranje las s kamiličnim čajem in z limono daje lasem sijaj, prav tako izpiranje z deževnico. Po umivanju moramo glavo posušiti, da se ne prehladi. Prepogosto umivanje nekaterim izsuši lasišče, da postanejo lasje krhki in brez sijaja, medtem ko pri drugih nadraži lasišče, da začne čezmerno izločati loj. Zaradi tega postanejo lasje premastni.

Poleči bi morali biti ljudje čim več časa razoglav, ker to pospešuje rast las, ki pa tako ostanejo tudi mehki in lahni.

Lasje so ravno tako občutljivi za preveliko toploto, kisline barve itd. kot telo. Zato ni priporočljivo prepogosto kodranje, niti na videz nedolžno navijanje, ker to škoduje lasem. Tudi prepogosta uporaba raznih barvil je lahko nevarna, ker vsaka koža ne prenese vsakega barvila. Barvanje lahko tudi povzroči izpadanje las in izpuščaje.

Sijaj las je znak zdravja in snage.

horoskop horoskop horoskop horoskop

OVEN
od 21. marca
do 20. aprila

Vzemite rajši manj kot preveč. Čeprav po naravi niste skromni. To pa je tudi edino, na kar vas je treba opozoriti. Brez posebnega napreznja vam gre kot po maslu.

RAK
od 23. junija
do 22. julija

All vam vaša boljša polovica nikoli ne pove, kar vam gre? Same neumnosti ste si vpleli v glavo in bolj hudo bo. V ljubezni ni vse odvisno le od sreče, pa tudi pri denarju ne.

TEHTNICA
od 23. sept.
do 22. oktobra

Če ženska ni ljubosumna, ima sto drugih slabosti, pravi japonski pregovor. Ali ste zdej potolaženi? Pomislite, če poleže ljubosumje, boste hudo zaposleni z domačimi opravili.

KOZOROG
od 21. dec.
do 20. januarja

Kot, da vedno storite tisto, kar od vas nihče ne pričakuje. Dobro bi bilo ohraniti mirne živce, kajti potrebovali jih boste pri mnogo bolj pomembnih stvareh.

BIK
od 21. aprila
do 20. maja

Clovek ni kamen, odvisen je od vpilvanja dobrih in slabih prijateljev. Trenutno so na delu dobri, in to se vam nedvomno bere z obraza. Kar varno ste spravljeni.

LEV
od 23. julija
do 22. avgusta

Obsipavajo vas z dokazi naklonjenosti in priljubljenosti. Nikakor ne smete pozabiti na izredno »važne« naloge, ki jih morate opravljati. Pričakujte burne dogodke.

SKORPIJON
od 23. oktobra
do 22. nov.

Hočejo vas pridobiti za nove načrte, pripravljamo pa vam skrajno previdnost. Če boste znali ob pravem času reči ne, potem ste že daleč. Torej premislite.

VODNAR
od 21. januarja
do 20. februarja

Obeta se vam zanimiv začetek tedna. Poklične dolžnosti ste za nekaj časa sicer odložili, ne pozabite pa, da čaka še mnogo drugih. Prav čudno bi bilo, če ne boste igrali na loteriji.

DVOJČKA
od 21. maja
do 22. junija

Kaj si tako močno želite, da ste za vse drugo? Ali je to resnja po spremembi? O tem ne bi preveč govorili, radi pa bi vam povedali, da ni dobro, če poderete za sabo vse mostove.

DEVICA
od 23. avgusta
do 22. sept.

Najprej morate razčistiti eno: obiranje ne koristi nikomur, najmanj pa vam. Vse to ni potrebno, kajti položaj si lahko ustvarite mnogo bolj častno.

STRELEC
od 23. nov.
do 22. dec.

Končno ste uredili zadevo, ki vam je femala spanje. Zdej naredite načrt, kam boste usmerili krmilo za prihodnost. Nikar ne hitite, ker bi ne bilo dobro.

RIBA
od 21. februarja
do 20. marca

Kazalo je, da niste v pravi formi. Včasih ste zbegani, drugičkrat vzkipeste za najmanjšo malenkost. Le kaj se lahko rodi iz tega? Pomirite se in premislite in uspeh bo spet pred vam.

Pisava, podpis in značaj

V zmagoviti dobi tehnike in drugih pridobitev malo-komu zadostuje podpis v podobni lepo izoblikovanih črk, ki iz njih diha jasnost, čitljivost in enostavnost. Seveda — ljudje smo komplicirana bitja. Vsakdo želi s podpisom poudariti prav to dejstvo. Torej veljavnost! In v čem se kaže veljavnost pri podpisovanju? V tistem, kar se mi zdi podpisniku nekaj posebnega, nenavadnega. Skratka: gre za razliko, ki ga loči od drugih. Tako nastajajo pri podpisih nezavedno zavoji, polkrogi, pentlje, elipse, na koncu pa celo rep kot podaljšek zadnje črke v imenu. Ljudje — stari in mladi — pritikajo svojim podpisom razne dodatke, ki naj bi opozarjali na to, kar se zdi važno njim samim. Že pri otrokih vidimo, kako jih mamijo in mikajo takšni podpisi. Ko se deček ali deklica naučita pisati v šoli, nadaljujeta z razvojem v tej smeri doma ter iščeta možnosti v vse smeri. Ponarediti podpis veljavnega človeka, je peropraske v nepopisno veselje. Zdi se mu, da je dosegel nekaj velikega, kar ga dviga med zrele ljudi. Vse te elipse, krogi, zavoji in druge oblike pa ponazarjajo zavest, da je podpisovanje važna stvar, ne pa igračkarije. Igrajo se otroci z igračkami, s pisavo in podpisi pa ne. Podpisovanje je torej spoštljivo opravilo, ki navdala človeka z občutkom neke odgovornosti, saj se pri tem razkriva lastni »jaz«.

Način, kako se nekdo podpisuje, ima torej psihološko ozadje. In kdor ume čitati pisave, odnosno njene elemente, kmalu pogodi, kam »pes tace moli...« V podpisu se nam odpre pogled v isto zaklenjeno kamrico, o kateri je Ivan Cankar zapisal, da jo človek skrbno zaklepa pred tujimi očmi. Pokaže nam človekov notranji red ali nered, urejenost ali zmedo, kajti pisava in podpis razodevata marsikaj, kar se pri površnem poznanju človekove notranjosti zamegli.

Drobna, skrbna, enakomerna pisava je odsev značajne trdnosti, stvarnosti, doslednosti, discipliniranosti tistega, ki je pisal. Takšno pisavo imajo zreli, izkušeni, in sebi zasidrani ljudje izdelanih poklicev, recimo: juristi, filozofi, učenjaki. To so nature, ki imajo strogo določen odnos do vsega, kar jih obdaja. Zapleten podpis z mnogimi pentljami in zavoji pa kaže na kompliciranost duševnega ustroja pisalca. Cela vrsta raznostopenjskih znakov ponazarja sebičnost in samoljubje, ki ga ljudje v vsakdanjem življenju tako neradi razodevajo. Kakor se nekatere živali zatekajo k zaščitnim barvam in drugim varnostnim ukrepom, kadar jim preti nevar-

nost, tako se tudi ljudje v pisavi potuhnemo, včasih pa nehote razkrijemo. Blufisti in prevaranti seveda nastopajo tudi tu z lažnimi prijemi, da laže ukanejo izbrano žrtev. Gre torej za masko, ki naj zasenči pravi človekov obraz.

V pisavi vidimo tudi razne geometrične ilke. Prva najpreprostejša med njimi je točka. Točko lahko poljubno podaljšamo v spiralo, krog, kolobar, oval ali girlando. Vmes lahko posejemo še druge okraske. Kaj bi torej lahko rekli o podpisu? Da je nekake vrste spomenik živega človeka, ki se ne razkazuje rad sosedom, sorodnikom, znancem, prijateljem. Podpis je akt posebne vrste, manifestacija reprezentance. Otroku je všeč zategadelj, ker vidi v njem resnično ali namišljeno pomembnost podpisnika, posebno, če nekaj velja. Zato ugajajo otrokom veliki, razporejeni podpisi, ki cikajo visoko v oblake. To kaže željo po napredku in hrepenenje, da bi dosegli neki cilj. Otroci bi pač radi hitro zrastle in postali enaki odraslim ljudem. Ker tega ne morejo z drugimi sredstvi, posnemajo podpise, ki se jim zdi-jo imenitni.

Grafologji — izvedenci za pisavo — sklepajo iz načina, kar in kakor kdo napiše in na koncu podpiše, marsikaj. Pisava nedvomno osvetljuje tudi človekov značaj. Seveda gre tu za primere čiste, doznane, izoblikovane pisave, ne pa čičkaste čečkarije z različnimi izboljšavami in popravki. Pisava je v nekem pogledu ogledalo duše, saj nam kaže njene vzgibe: pl-

mo in oseko čustvovanja, naglico ali preudarnost in še marsikaj drugega. Podpis na koncu pa je nekakšen povzetek vsega, dejanski zaključek neke misli ali miselnega procesa, ki ga je konkretiziral pisalec. Zato se navadno ne podpisujemo tjavdan, ampak s premislekom polagoma, počasi. Kadar se podpisujemo, moramo biti zbrani, zakaj podpis se ne da preklicati.

Se besedico, dve o značaju pisave. Razvlečene črte na desno izdajajo čut za skupnost in odkritosrčnost. Padajoče poteze pričajo o skepsi in pomišljanju. Krepko izpeljani pentljasti zavoji kažejo na osredotočenost in borbenost. Klinasti poudarek na končni črki dopušča sodbo o velikopoteznosti in odločnosti. Elipsasta pentlja z dodatkom drobnih črtic in nenakomerno razporejenih črk na izdaja zmedeno glavo in površnost. Mešane vodoravno-pokončne črte, poteze pripovedujejo, da se pisec bavi z resnimi zadevami. Čačke v obliki kopij so dokaz nervoznosti.

Podpisi z iztekom v desno smer so prikupnejši in boljši od drugih. Navadno imajo takšne podpise ljudje, ki poznajo mero v vseh stvareh, svoje mesto v družbi. Dejavnostni ljudje pa kažejo svoje lastnosti s potezami pisave, ki spominja na klinopise.

Pisava, podpisovanje in značaj so torej v medsebojnem sorodstvu. Kdor jih razume, se iz njih lahko nekaj nauči. Kdor pa gre mimo njih, morda včasih v življenju kakšno ugodno priložnost izpusti ali zamudi.

Zbral in priredil K.

Rezervirano za Lujzeka

DOBER DEN DROGI PLEKI NO FSA REZERVIRANA ZLOHTA Z MOJEGA REZERVIRANEGA KOTA!

No, pa smo po fküp, ke mo si neke po domočen pogučali. Moren van povedati, ke sen prafzapraf žalosten, ke je tjeđen fčosok tak dugi. Vete, pri naši hiši je že od tistega cajta, ke sen v zokonski lořen zapreženi tak, ke man skos na žnabli flajšter gor priponani no na jeziki bat nareti. Moja Mica je pač toke sorte stvorele, ke bi ji lahko na jeziki deset batov nareda pa bi teni jezik še fort napre okoli vseh štireh voglov naše kočje, ki se nan že tak pomašen podira — pometa Jas sen ji že tekokrot reka kak je una zgrešila svoj poklic. Vete, je kak rojena za kokšnega govornika — kilometre dugih referatov, pa tudi nič pametnega ne ve povedati. Jebal ga na motkin štil, kak bi bija važen, če bi bila moja ta stora kokšna vejčka živina no drmandžija! Čista za gvišno bi si vena te tudi jas na kokšnega višjega stolecja vseja. No, pa saj ne rečen, ke nesen dosejna svojega stolčeka. Premoj duši ga mon.

Pa vete kokšnega? Tistega no, saj vete, ke se na jega vsedeš kdo greš v štalo kravo dojiti. Dojin pa le, tak kak tisti, ki so na vejčke stolecje zlezli. Mleko je pač boj poceni, pa saj sen se od gostincof navučta, ke je voda najboj primerno sredstvo za me-

šaje z vinom pa tudi z mlekon.

KUJSA MI JE SKOTNOLA SEŠT MALIH KUJSEKOF

Ježeš na, vete to pred oor dnevi smo meli v naši familiji eno vejko svečanost. Naša flora, ki ji glih ne bi mogli rečti, ja je posebne žlahtne pesje pasme. Je to eno ūtro povečala našo familijo za šest družinskih članov. Pesjih seveda. Da van rečen, kak so srčkani. Podobni so si kak krajar krajarci no fsi majo pesjo podobo. Kdo jin je atek pa premoj veri ne vemo. Nafsezodio oa to gnešji den v dobi seksualne revolucije tak neie več važno. Jas pač sumin sosidovega hektora ki se je celo leto okoli naše flore huicka. Ker pa je naša flora ouca kak se šika, je mela seveda v tistih pesjih dnevih še več ženinof. Tudi iz drugih vasi so prišli Jas sen ji reka: »Flora, ahč! se, ke nede kaj narobe. Saj veš, revež smo no ven, kak mo ti kuiseke preživeli.« Pomohala mi je z repon, no sen si pač misla: »Živi pri pametnih li-deh, dobro je vzgojena no me je vena razmila kaj sen ji hteja povedati.« Zaf oa mon provega vraga. Sedem kujsekof pri hiši, naenkrat, vete to neje hec. Gdo do malo zrastle do mi spili celo dojačo mleka. Mica mi je to enkrat rekla: »Lujš, kaj čemo, nekaj mo jih mogli poklati!« »To pa ne,« sen si reka son pri seb. Da bi še toke male nedužne kuiseke klat. Naj živijo, mo jih nekak že zredili. Pač pa mi je prišla druga misel v glavo. Sosidovemi Juži sen predlaga kompromis: »Čuješ, oje meni se zdi, ke je vaš hektor našj flori neke v zelje hoda. Pojdi: si pogledni, čista hektorove gobčke mojo. Najbojše bi bilo, ke mi doš vsokj den namesto drugih alimentof tri litre mleka.« Pa vete, kaj mi je reka: »Trotl frdamani, kaj pa še sen jas krif pri ten? Psico bi si v štalinke priveza, pa se li ne bi to zgodilo. Če drugač ne pa bi ji lahko vsaj kontracepcijske tablete kupa...«

Flora se mi joko smili, jeni kujseki pa tudi. Navsezodio sen sklena, ke mo jih da v pogodbeno rejo v združeno kooperacijo. Premoj duši, mene nede okoli prinesli!

Vidite, jezik se mi je že čista zgloda no zaj rajši hejemo. Do drugega tjedna vas vse fküp lepo pozdovlan no van želin, da bi se lüšno meli.

Vaš orleški Lujzek

Kdor varčuje, misli na jutri
Kreditna banka Ptuj in Kreditna banka Maribor nagrajujeta svoje vlagatelje

Tednik, vaš list

RADIJSKI PROGRAM**NEDELJA, 22. novembra**

6.00 Dobro jutro! — vmes ob 6.05 Poročila 6.30 Vremenska napoved — Informativna oddaja 6.50 Danes za vas 7.00 Poročila 7.30 Za kmetijske proizvajalce 7.50 Informativna oddaja 8.00 Poročila — Radijski in TV spored 8.05 Radijska igra za otroke 8.45 Male skladbe 9.00 Poročila 9.05 Koncert iz naših krajev 10.00 Poročila 10.05 Se pomnite, tovariši... 10.25 Pesni borbe in dela 10.40 EP 10.45 Poslušalci čestitajo — vmes ob 11.00 Poročila 11.50 Pogovor s poslušalci 12.00 Poročila 13.00 Poročila 13.15 Obvestila in zabavna glasba 13.30 Reportaža 13.50 Domači ansambli 14.00 Poročila 14.05 Vedri, zvoki 14.30 Humoreska tedna 14.50 Orkester Percy Faith 15.00 Poročila 15.05 Sportno popoldne — vmes ob 16.00 EP 17.00 Poročila 17.05 Iz opernega sveta 17.30 Radijska igra 18.30 Weiner: Godalni kvartet 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila 19.15 Glasbene razglednice 19.30 Radijski dnevnik 20.00 »V nedeljo zvečer« 22.00 Poročila 22.20 Zaplešite z nami 23.00 Poročila 23.05 Literarni nokturmo 23.15 Jazz 24.00 Poročila

VSAK DAN**RAZEN V NEDELJO:**

4.30 Dobro jutro! — vmes ob 5.00 Poročila 5.30 Vremenska napoved — Danes za vas 5.45 Informativna oddaja 6.00 Jutranja kronika 6.30 Vremenska napoved — Informativna oddaja 6.50 Rekreacija 7.00 Poročila 7.15 Informativna oddaja 7.25 Radijski in TV spored 7.45 Informativna oddaja 8.00 Poročila.

PONEDELJEK, 23. novembra

14.00 Poročila 14.10 Lahka glasba 14.30 EP 14.35 Poslušalci čestitajo 14.55 EP 15.00 Dogodki in odmevi 15.30 Glasbeni intermezzo 15.40 Poje planinski oktet 16.00 Propagandni vrtiljak 16.40 Iz opernega sveta 17.00 Poročila 17.10 Glasbeno popoldne 18.00 Poročila 18.15 »Signal« 18.35 »Interna 469« 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila 19.15 Ansambel Henčija Burkata 19.25 EP 19.30 Radijski dnevnik 20.00 Stereofonski operni koncert 21.00 »Kdor prodre v bistvo moje umetnosti, bo rešen bede...« 22.00 Poročila 22.15 Jazz 23.00 Poročila 23.05 Literarni nokturmo 23.15 Igrajo veliki orkestri 24.00 Poročila.

TOREK, 24. novembra

14.00 Poročila 14.10 Glasba mladih 14.30 Orkester Dolf van der Linden 14.40 »Na poti s kitaro« 14.55 Ljubljanske banke 15.00 Dogodki in odmevi 15.30 Glasbeni intermezzo 15.40 Revija slovenskih violonistov 16.00 Propagandni vrtiljak 16.40 »Rad

imam glasbo« 17.00 Poročila 17.10 Beethovnova dela v izvedbah domačih umetnikov 18.00 Poročila 18.15 V terek nasvidenje! 18.45 Pota sodobne medicine 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila 19.15 Ansambel Toneta Kmetca 19.25 EP 19.30 Radijski dnevnik 20.00 Prodajalna melodij 20.30 Od premiere do premiere 21.30 Lahka glasba 22.00 Poročila 22.15 Komornoglasbeni večeri 23.00 Poročila 23.05 Literarni nokturmo 23.15 Popevke 24.00 Poročila.

SREDA, 25. novembra

14.00 Poročila 14.10 Igramo za razvedrilo 14.30 EP 14.35 Poslušalci čestitajo 14.55 EP 15.00 Dogodki in odmevi 15.30 Glasbeni intermezzo 15.40 Za prijetno popoldne 16.00 Propagandni vrtiljak 16.40 Na obisku v studiu 14 17.00 Poročila 17.10 Jezikovni pogovori 17.25 Glasbena galerija 18.00 Poročila 18.15 Dva prizora iz opere »Zaljubljen v tri oranže« 18.40 Naš razgovor 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila 19.15 Glasbene razglednice 19.30 Radijski dnevnik 20.00 »Glasbeni večeri RTV — Ljubljana« 22.00 Poročila 22.15 Jazz 23.00 Poročila 23.05 Literarni nokturmo 23.15 Popevke 24.00 Poročila.

ČETRTEK, 26. novembra

14.00 Poročila 14.10 »Pesem iz mladih let« 14.40 Enajsta Sola 14.55 Kreditna banka Maribor in Ptuj 15.00 Dogodki in odmevi 15.30 Glasbeni intermezzo 15.40 Koncert 16.00 Propagandni vrtiljak 16.40 Zabavna glasba 17.00 Poročila 17.10 Operni koncert 18.00 Poročila 18.15 Popevke avtorjev 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila 19.15 Ansambel Jožeta Privška 19.25 EP 19.30 Radijski dnevnik 20.00 Domače pesmi 21.00 Literarni večer 21.40 Glasbeni nokturmo 22.00 Poročila 22.15 »Svojudi nasproti« 23.00 Poročila 23.05 Literarni nokturmo 23.15 Jazz 23.40 Popevke 24.00 Poročila.

PETEK, 27. novembra

14.00 Poročila 14.10 Skladbe za mladino 14.30 EP 14.35 Poslušalci čestitajo 14.55 EP 15.00 Dogodki in odmevi 15.30 Napotni za turiste 15.35 Glasbeni intermezzo 15.40 Valčki iz baletov Čaikovskega 16.00 Propagandni vrtiljak 16.40 »Rad imam glasbo« 17.00 Poročila 17.10 Človek in zdravje 17.20 Po željah poslušalcev 18.00 Poročila 18.15 Bach za čembalo in orgle 18.50 Ogledata časa 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila 19.15 Ansambel Dorka Škobrneta 19.25 EP 19.30 Radijski dnevnik 20.00 25 let Komornega zbora RTV Ljubljana 20.30 »Top-pops 13« 21.15 Oddaja o pomorskih 22.00 Poročila 22.15 Iz lozov jamačih 23.00 Poročila 23.05 Literarni nokturmo 23.15 Jazz 24.00 Poročila.

SOBOTA, 28. novembra

14.00 Poročila 14.10 Glasbena pravljica 14.25 Igramo za vas 14.55 Gorenjska kreditna banka 15.00 Dogodki in odmevi 15.30 Glasbeni intermezzo 15.40 Poje sopranistka Grace Bumbry 16.00 Propagandni vrtiljak 16.40 Ob isti uri 17.00 Poročila 17.10 Gremo v kino 17.50 Pevka Marjana Deržaj 18.00

Poročila 18.15 Iz domačih lozov 18.45 S knjižnega trga 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila 19.15 Kvintet Bratov Avsenik 19.25 EP 19.30 Radijski dnevnik 20.00 Spoznavajmo svet in domovino 21.15 Zabavna glasba 22.00 Poročila 22.20 Oddaja za izseljenke 23.00 Poročila 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden — vmes ob 24.00 Poročila 01.00 Poročila.

MALI OGLASI

PRODAM TRAKTOR »fehr« zračno hlajenje, 17 KM, registriran, s hidravliko, dvo-brazdni plug, kosilnico in jermenico. Stefan Koren, Gerečja vas 15, p. Hajdina

TRIFAZNI ELEKTROMOTOR 6 KM s 25 metri priključnega kabla, komplet z dozo, prodam. Marija Božičko, Ptuj, Ptujka gora.

ISČEM ZENSKO za varstvo dveh otrok. Naslov v upravi

ZARADI SELITVE prodam majhno posestvo 93 arov (vi-nograd, sadovnjak in gozdi) na novo urejeno hišo, primerno tudi za vikend, 10 minut od trgovine Medribnik, Franc Kele, Gruškovec 108, p. Cirkulane.

UGODNO PRODAM dobro ohranjen avto DKW-junior in televizor. Ptuj, Mariborska 29.

PRODAM fiat 615 — tovarni z mercedesovim strojem in kombi FW-keson. Naslov v upravi.

PRODAM gozd in njivo m. Hajdini. Franc Cartl, Hajdina 54.

KUPIM novejšo, enostanovanjsko hišo z nekaj zemljo v bližnji okolici Ptuja. Za menjam gradbeno parcelo 2300 kv. metrov z lokacijskim dovoljenjem v Račah za slično v okolici Ptuja Zinka Zemljič, Ješence 12 Rače.

PRODAM HIŠO in nekaj zemlje v Zupečji vasi 29, p. Lovrenc. Interesenti pišite na naslov Karel Zarek, Hruševce 31, p. Sentjur pri Celju.

KUPIM starejšo hišo z do 1 ha zemlje. Pišite na naslov: Otmar Koban, Rače.

CEPLJENO TRSJE različnih sort nudj trsničarski odsek p. Juršinci, sadna drevesca pa v drevnici Hole, pod Gomilo.

VABLO —

Planinsko društvo Ptuj vabi vse ljubitelje gorske narave na predavanje in občni zbor, ki bo v veliki dvorani skupščine občine Ptuj, Miklošičeva 14, v ponedeljek 23. novembra, ob 18. uri.

Predaval bo prof. Ivan Šumljak iz Maribora o temi »Po slovenskih gorah«.

Predavanje bo spremljal 200 barvnimi diapozitivi.

ODBOR

Hranilno kreditna služba
Kmetijskega kombinata Ptuj razpisuje

Natečaj

srednjeročnih kreditov v znesku 1.000.000 din za kreditiranje kmečke proizvodnje in sicer:

- za nakup plemenske živine
- za graditev, preureditev in opremo gospodarskih objektov
- za racionalnejše izkoriščanje kmetijskih zemljišč
- za nakup kmetijskih strojev in naprav

Kredit se bodo odobraval v znesku do 50.000 din z odplačilno dobo do 5 let in s 3-odst. mero.

Vsak kreditjemalec mora pred začetkom uporabe kredita položiti pri HKS 20 odst. zneska odobrenega kredita, kot oročitev za dobo, kot mu je odobren kredit. Oročena sredstva se bodo obrestovala po 3-odst. meri. Kredite bodo odobraval kreditni odbori na združnih enotah, oz. izpostavah hranilno kreditne službe.

Prednost pri najemanju kreditov imajo kmetje, predvsem kooperanti obrata za združno kooperacijo »Jože Lacko« Ptuj, ki imajo izdelan program razvoja kmetije z ekonomsko utemeljitvijo investicije, potrjeno od ustreznega strokovnjaka, zagotovljeno kreditno sposobnost ter tisti, ki ponudijo čim višjo lastno udeležbo.

Prošnje za kredit sprejemajo blagajniki obrata za združno kooperacijo »Jože Lacko« Ptuj ter tam lahko dobite nadaljnja navodila.

Od'bor HKS

TRGOVSKO PODJETJE MERKUR, PTUJ

razpisuje

na podlagi 194. člena Statuta (zaradi reelekcije) delovno mesto

računovodja

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še enega od naslednjih pogojev: višja šolska izobrazba ekonomske smeri in 5 let prakse; ali srednješolska izobrazba in 8 let prakse na vodilnem delovnem mestu v finančni stroki; ali priznana srednješolska izobrazba in 10 let prakse na vodilnem delovnem mestu.

Rok prijave 15 dni po objavi.